

(7) Gazdasági épületen belül a tulajdonos, a használó és a személynzet számára állandó tartózkodásra alkalmas helyiségek kialakíthatók. Birtokközpont, kiegészítő központ korlátozott funkciójú mezőgazdasági terület övezetében nem alakítható ki.

(8) Kiegészítő központ kialakítására is a fenti előírások vonatkoznak, azzal az előzettel, hogy kiegészítő központ már legalább 3000 m² kiterjedésű telken is létesíthető, de kiegészítő központ területén lakóépület nem építhető.

(9) Birtokközpont, illetve kiegészítő központ kialakítás céljára a gazdasági rendeltetésű erdőövezetbe sorolt területen meglévő (az erdőterületek közé ékeződő) tanák, tanyaudvarok, mezőgazdasági művelésű águ telkek is felhasználhatók, ha területnagyságuk megfelelő méretű.

(10) A birtokközpont, kiegészítő központ telken nagy létszámú állattartó telep (az Allategesszégügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet meghatározása szerinti értelmezésben – lásd Függelék) beiterülethez, lakóterülethez, üdülőterülethez, különleges szabadidős, sport, strand területhez 300 m-nél, vízfolyásokhoz, vízfelületekhez 100 m-nél közelebb, illetve hidrogeológiai védőterületen nem létesíthető. Hígtérnyag rendszerű állattartás csak úgy folytatható, hogy az nem járhat együtt szabadteri (fedetlen) trágyalegyűjtő létesítésével, illetve talaj, vagy felszín alatti vizek szennyezésével és a fentebb jelzett terület-felhasználású területeken zavaró bűzhatással.

V-1, V-2, V-3

Vizgazdálkodási terület

23. §

(1) V-1 jelű övezetbe tartozik a patak partja és közvetlen környezete.

(2) V-2 jelű övezetbe tartozik a tö, tározó

Területükön a vízi-sport és a sporthorgászás célját szolgáló közösségi építmények helyezhetők el, illetve alakíthatók ki, az érintett szakhatóságok hozzájárulásával, elvi engedélyezési eljárással megalapozottan megkért építési engedély alapján. Az elvi engedélyben az árvízvédelmi feltételeket tisztázni kell és a természetvédelmi előírások betartását.

(3) Az övezetben lévő, fenti előírásoknak megfelelő építmények építésének, átalakításának, bővítésének részletes feltételeit külön szabályozási tervben kell kimunkálni. Az érintett területekre, a szükséges terv jóváhagyásáig, változási tilalom lép életbe.

(4) V-3 jelű övezetbe tartoznak az általános vízgazdálkodási területek: a vízállásos területek

(5) Területükön építmények nem helyezhetők el.

Természetközeli területek

24.§

(1) A természetközeli területeken építményt elhelyezni nem lehet

Építészeti értékvédelem

25.§

(1) A védett közterületek közterület rendezési terveinek készítésekor az alábbi szempontok szerint kell eljárni:

- A mikroarchitektúra elemei és az utcabútorok egy tárgy együtttest alkossanak, egyedi tervezésű, iparművészeti minőségű, időálló kivitelei legyen.
- A védett területeken el kell kerülni a stíluskeveredést, az épített környezethez és a terek, közterületek karakteréhez nem illő tárgyak elhelyezését.

- A védett közterületekre került tárgy önmagában is a tér, közterület karakteréhez illeszkedő legyen, összhangban legyen a mikroarchitektúra elemeivel és a többi tárggyal.

- A közterületre kihelyezett tárgy együttes, utcabútor család terveinek része kell legyen az egyes épületekre elhelyezett feliratok, reklámhordozók, arcúlaterve is.

- A közterület rendezési terv készítésébe városrendezőkön túl szaktervezőket, iparművészeket, zöldterület rendezőket, közműtervezőket is be kell vonni.

(2) Homlokzati arányrendszer és építészeti térarányok, utcaképek védelme

(3) Az építészeti örökségnek azok az elemei, amelyek értékük alapján nem részesülnek országos védelemben, de a sajátos megjelenésükkel, jellegzetességükkel, településszerkezeti értékükkel fogva a térség, illetve a település szempontjából kiemelkedőek, hagyományt őriznek, az ott élt emberek és közösségek munkáját és kultúráját híven tükrözik, a helyi építészeti örökség részét képezik.

(4) A helyi építészeti örökség értékeinek feltárása, számbavétele, védelte nyilvánítása, fenntartása, fejlesztése, őrzése, védelmének biztosítása a települési önkormányzat feladata.

(5) A helyi védetté nyilvánításról vagy annak megszüntetéséről, továbbá a védelességgel összefüggő korlátozásokról és kötelezettségekről a települési

önkormányzat dönt. E rendelet 3. számú mellékletében szereplő ingatlanokat az önkormányzat helyi védelem alá helyezi.

- (6) A helyi védelem alá tartozó épületek sajátos építési szabályai:
- A helyi védelem alá tartozó épületek esetében elhelyezkedésétől függően - műemleki jelentőségű terület vagy sem - kell eljárni. Az építési engedélyezési eljárás során ki kell kötni, hogy ha az Önkormányzati Testület másként nem rendelkezik - az épület nem bontható el (csak életveszély esetén). A bontáshoz egyébként önkormányzati területi hozzájárulás szükséges

- A helyi védelem alatt álló épületek esetében bármilyen külső változtatást érintő építési tevékenység, bővítés, átépítés pl. homlokzatvakolás, színezés, nyílászáró csere, tető felújítás, tetőtér beépítés – csak részletes értékvizsgálaton alapuló engedélyezési terv alapján lehetséges. Az átalakítás során az épület tömegét, homlokzatát, anyaghasználatát, jellegzetes formai kialakítását a fafelületek és nyílászárók arányát megváltoztatni nem lehet. A homlokzati díszítőelemeket (gipszek, tagozatok, mozaikok, festett díszítések, szobrok, egyéb értékek) meg kell őrizni. Meg kell őrizni az eredeti épület kiegészítőket, korlátok, belső nyílászárók, kapuk, stb.

- A műszaki okokból szükségessé váló bontás esetén az épületről felmérési dokumentációt és fotókat kell készíteni, ennek archiválásáról gondoskodni kell.

A régészeti értékek védelme

26.§

(1) A régészeti lelőhelyek védelméről a 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről rendelkezik. A még beépítetlen területeken el kell készíteni a régészeti lelőhelyek topográfiaiáját, a veszélyeztetett régészeti lelőhelyek feltárását, és biztosítani azok anyagának megfelelő elhelyezését.

(2) A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti. a. A földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal a nyilvánított régészeti lelőhelyeket el kell kerülni, ha ez nem lehetséges, előzetes feltárást kell végezni. (2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről 22. §. (3).

(3) A régészeti feltárás költségeit – a mentő feltárások kivételével – annak kell fedeznie, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált.

IV. Fejezet

27. §

Záró rendelkezések

(1) Ez a rendelet-én kerül kihirdetésre éslép hatályba.

(2) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

Kelt: SZASZFÁ, 200.....

polgármester

P.H.

jegyző

3.számú melléklet

HELYI VÉDELMERE JAVASOLT ÉPÜLETEK UTCA, HÁZSZÁM,
HELYRAJZISZÁM ALAPJÁN

Sorszám	Utca megnevezése	Házzszám	Helyrajziszám
1.	Fő út	18	108
2.		21	16
3.		34	100
4.		35	23
5.			78 harangláb
6.		36	99
7.		43	27
8.		44	74/1 Ref. templom
9.		45	28
10.		53	31/2
11.		58	67
12.		61	36
13.		64	64
14.		70	61
15.		72	60
16.		74	59
17.		75	43
18.		77	44
19.		85	47/2
20.		87	48
21.	Kút út	14	134
22.		20	138

1. számú függelék

Allattartására szolgáló épületek védőtávolságai

Védőtávolság									
Allattartásra szolgáló épületek	a telek utcai telekhatára-tól	lakóépülettől	ásott		kúttól	csatlakozó vívezeték-től	vezeték-csaptól		
			á	s					
Nagy haszonállat esetén	1-2 állatig	15	5	15	5	2	3		
	3-5 állatig	20	10	20	10	5	5		
	6-10 állatig	25	10	20	15	5	5		
	10 fölött	30	15	30	20	10	10		
Haszonállat esetén	1-5 állatig	15	5	15	5	2	3		
	6-10 állatig	20	10	15	5	2	3		
	11-15 állatig	25	20	15	10	3	5		
	15 fölött	30	15	20	15	10	10		
Kis haszonállat esetén	prémes állat								
	10 állatig	15	5	10	5	1	-		
	11-30 állatig	20	10	15	10	2	-		
	30 fölött	25	15	20	15	10	10		
Baromfi felék	20 állatig	15	0	10	5	1	-		
	21-50 állatig	15	10	10	5	1	-		
	50-200 állatig	25	15	15	10	5	-		
	200 fölött	30	20	20	15	10	10		

2. számú függelék

Közegészségügyi érdekek miatt betartandó védőtávolságok méterben

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1.	100	100	100	200	500	200	500	500	1000 ^x	1000 ^x	500	500	200
2.	-	-	100	200	100	300	500	50	1000 ^x	1000 ^x	100	100	100
3.	-	-	200	100	100	200	200	100	1000 ^x	1000 ^x	100	100	100
4.	100	200	-	50	100	100	100	200	1000 ^x	1000 ^x	200	100	100
5.	200	100	50	-	100	50	100	50	1000 ^x	1000 ^x	200	100	100
6.	100	100	100	100	-	50	50	100	1000 ^x	1000 ^x	50	50	50
7.	100	200	100	50	50	-	-	50	1000 ^x	1000 ^x	50	50	100
8.	500	200	100	100	50	-	-	100	1000 ^x	1000 ^x	50	50	100
9.	500	500	100	100	100	100	-	-	1000 ^x	1000 ^x	100	200	200
10.	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x
11.	100	100	100	200	200	100	100	50	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x
12.	100	100	100	100	100	100	100	100	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x
13.	100	100	100	100	100	100	100	100	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x
14.	200	100	100	200	500	200	500	500	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x	1000 ^x

Környezeti hatástanulmány támogató véleménye esetén legfeljebb 500 méterre csökkenthető

Jelmagyarázat:

- 1.Kőház, szanatórium
- 2.Lakó és szállás épület
- 3.Uduló
- létesítmény
- 4.Oktatási és nevelési létesítmény
- 5.Sportlétesítmények
- 6.Mezőállomás, tüzoltóság
- 7.Tömegközle.eszköz pályaudvara
- 8.Járműtelep és javítóműhely
- 9.Vendéglátó lét./italbolt,diszko
- 10.Fertőzésveszélyes kockázatot jelentő
- 11.Bűz és port kibocsátókockázatot jelentő létesítmény
- 12.Elsőrendű főközlekedési út
- 13.Üzemanyag töltő állomás
- 14.Temető

3. számú függelék

Allergizáló növényfajtáktól származó pollen koncentráció megengedhető legmagasabb értékei

Növényfajta	Pollenszám/m ³
Fák, bokrok	100
Fűfélék (parlagfű és egyéb fűfélék)	30

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

IV.

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

**SZÁSZFA
KÖZSÉG**

1. KÖRNYEZETALAKÍTÁS - A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET TERMÉSZETI ÉS MŰVI KÖRNYEZETI ELEMÉI, A VÍZ, A LEVEGŐ, A FÖLD, A KLÍMA, AZ ÉLŐVILÁG ÉS AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET, TOVÁBBA AZOK EGYMÁSRA HATÁSA (környezetvédelmi program alapján)

Az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség előírásai a településrendezési tervhez

Vízellátás

- A településen szolgáltatót ivóvíz minőségének ki kell elégítenie „az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről” 201/2001. (X.25). Környezetrendelethez foglalt követelményeket.
- Az ivóvízellátás biztonsága érdekében elő kell segíteni az egyéni, ipari fogyasztók és közintézmények rákötését a települési ivóvízellátó hálózatra. Új lakó- és ipari övezetek csak a mód. 253/1997. (XII. 20.) Környezetrendelet (OTÉK) 8. §-ban, meghatározott teljes közművesítéssel irányszabottak elő. Egyedi vízellátó művek csak külön vízügyi engedéllyel alakíthatók ki.
- A település ivóvízellátását biztosító vízbázis, víztároló medencék, valamint vízellátó-hálózat védőterületét, védősávjait a 123/1997. (VII. 18.) Környezetrendelethez foglaltaknak megfelelően kell kialakítani és fenntartani.

Csatornázás, szennyvízelvezetés és tisztítás

- Gondoskodni kell a települési szennyvízcsatorna-hálózat mielőbbi teljes kiépítéséről.
- A közcsatornával el nem látott területeken csak elválasztó rendszerű csatornahálózat építhető ki, azaz a szennyvíz, valamint a felszíni- és csapadékok külön hálózaton vezethetők csak el.
- A szennyvízcsatorna kiépítéséig a keletkező szennyvizet zárt szennyvíztárolókban kell gyűjteni, és gondoskodni kell az összegyűjtött szennyvizek megfelelő engedéllyel rendelkező szervezet által történő elszállításáról szennyvíz befogadására alkalmas, engedélyezett szennyvíztisztító telepre. Az egyedi szennyvízgűjtők vízzáróságát felül kell vizsgálni, kifogásolttság esetén a szükséges műszaki intézkedéseket haladéktalanul elő kell írni.

Felszíni és felszín alatti vizek védelme

- A település fejlesztése során a település minden nemű szerkezeti átalakítását, a területhasználatokat, úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy annak során a környezeti elemek, ezen belül is kiemelten a talaj, a felszíni és felszín alatti vizek elszennyeződése kizárható legyen.
- A környezeti előírásokat is kiegészítő normatív célkitűzések megfogalmazása során vízvédelmi szempontból figyelembe kell venni a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben, a vízszennyező anyagok kibocsátására vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KVM rendelethez foglalt előírásokat, továbbá a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól” szóló 220/2004. (VII. 21.) Környezetrendelethez, valamint a vízgűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól” szóló 221/2004. (VII. 21.) Környezetrendelethez foglalt előírásokat.

- Szászfa a „felszín alatti vizek védelméről” szóló mód. 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelethez tartozóan VITUKI által összeállított szennyeződés-érzékenységi térkép alapján „érzékeny” minősítésű területen helyezkedik el.
- Felhívjuk a figyelmet, hogy a mód. 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 7. § (5) bekezdése értelmében, egy adott területen, a rendelet 2. számú melléklet szempontjai szerint végzett, vagy végzetett lokális vizsgálati lehetőséget nyújt egyedi szennyeződés-érzékenységi kategóriába történő besorolás megállapítására is.

Csapadékvíz elvezetés, vízrendezés

- A település vízrendezése során meg kell oldani a lehulló csapadékvizek rendezett befogadóra történő vezetését.
- A vízfolyások rendszeres karbantartásáról, a már meglévő vízelvezető rendszer, hidak, átvezetők rendszeres felülvizsgálatáról, fenntartásáról a tulajdonos/kezelő köteles gondoskodni.
- A települést érintő vízfolyásokra "a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékeinek csökkenésével kapcsolatos eljárásról" szóló 21/2006. (I. 31.) Kormányrendelet előírásai vonatkoznak.
- Felhívjuk továbbá az önkormányzat figyelmét, hogy a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. Törvény 1. § (1) bekezdésében, illetve az 1. számú mellékletében meghatározott vízimunkákra, vízellátási műhelyekre és vízhasználatokra a 18/1996. (VI. 13.) KHMV rendeletben meghatározott tartalmú dokumentáció benyújtásával vízjogi engedélyt kell kérni Felügyelőségunktől.
- Kérjük, hogy az elkészült tervet a képviselőtestületi elfogadás és jóváhagyás után a vízgazdálkodási érdekek érvényesítése és a fejlesztési koncepciók készülő vízgépítő-gazdálkodási tervekben történő figyelembe vétele céljából Felügyelőségünknek és az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi igazgatóságnak is küldjék meg.

Zajvédelmi szempontból:

- A zaj- és rezgésvédelmi követelmények teljesítése érdekében a területrendezési tervek készítésekor a környezeti zaj és rezgés elleni védelem szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Kormányrendelet előírásait figyelembe kell venni zajforrások helyének kijelölésekor, zajforrások és védendő létesítmények egymáshoz képest történő elhelyezésekor. Amennyiben csendes övezet és zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület kijelölésére kerül sor, a Kormányrendelet előírásai szerint kell eljárni.
- A környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 27/2008. (XII. 3.) KVM-VM-EÜM együttes rendelet mellékletei tartalmazzák: 1. sz.: ipari zaj, 2. sz.: építési zaj, 3. sz.: közlekedési zaj.
- A településrendezési terv környezetvédelmi munkarészen belül zajvédelmi munkarészt kell készíteni.
- Javasoljuk, hogy a településrendezési tervben szabályozzák a lakóterületen végezhető ipari tevékenységeket konkrét megadással.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból:

- Levegőtisztaság-védelmi szempontból a légszennyezettség a 14/2001. (V. 9.) KÖM-EÜM-FVM együttes rendelet 1. sz. melléklete által szabályozott.

- A területen kizárólag olyan tevékenység folytatható, és olyan építmények helyezhetők el, amelyek légszennyező-anyag kibocsátása, légszennyezettségre gyakorolt hatása a módosított 21/2001. (II. 14.) sz. Kormányrendelet előírásait teljesíti, környezetveszélyeztetést nem okoz.
- A mezőgazdasági termelés során keletkező növényi hulladék nyílttéri, valamint hagyományos energiatermelő berendezésben történő égetése, a nem védett, illetve a helyi védelem alatt álló területeken a nádas és más vízinvóciók égetése, a tartóégetés vonatkozásában is a módosított 21/2001. (II. 14.) Kormányrendelet előírásai szerint kell eljárni.
- Helyhez kötött diffúz légszennyező forrásnál az ingatlan tulajdonosa, kezelője, illetve használója köteles - a diffúz levegőtérhőles elkerülése érdekében - az ingatlan rendszeres karbantartásáról és tisztántartásáról gondoskodni a módosított 21/2001. (II. 14.) Kormányrendelet 10. §-a értelmében.
- A háztartásban, kis mennyiségben keletkező papírhulladék, veszélyesnek nem minősülő fahulladék háztartási tüzelőberendezésben történő égetése külön engedély nélkül végezhető a 21/2001. (II. 14.) Kormányrendelet 11. §-a értelmében.
- Lakóterületen szagos, bűzös tevékenység nem folytatható, csak külterületen korszerű technológia mellett. Új létesítmények, technológiák telepítése esetén valamint a rendezési terv módosításánál végéig figyelembe fenti jogszabály 5. § szerinti, védőtávolságokra vonatkozó előírásokat.
- Lakó és intézményterületen csak olyan szolgáltató ipari és kereskedelmi kisvállalkozás kaphat működési engedélyt, amely szükség szerint az érintett hatóságok véleményével is alá van támasztva.
- Az állattartást az Önkormányzat állattartási rendeletében kell részletesen szabályozni.

Hulladékgazdálkodási szempontból:

- A településrendezési terv készítésénél figyelembe kell venni a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló mód. 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendelet, a települési hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló mód. 213/2001. (XI. 14.) Kormányrendelet, továbbá a területi hulladékgazdálkodási tervéről szóló 15/2003. (XI. 7.) KVM rendelet 6. számú mellékletének előírásait.
- Tilos a hulladékok illegális lerakása és égetése, továbbá a veszélyes hulladékokat a települési hulladék közé juttatni.
- A település területén végzett tevékenységek során kepzódó hulladékokat - melyek körét a mód. 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet 1. sz. melléklete határozza meg - elkönyvitve, a környezetet károsítását kizáró módon, az e célra kijelölt gyűjtőhelyen kell összegyűjteni.
- A keletkezett veszélyes hulladékok kezeléséről (gyűjtés, előkezelés, szállítás, hasznosítás, ártalmatlanítás) a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló mód. 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendelet előírásai szerint kell gondoskodni.
- A hulladékok kezelésre való átadása esetén meg kell győződni az átvevő kezelésre vonatkozó jogosultságáról.
- A rendezési terv által érintett területen kiemelt figyelmet kell fordítani a lakosság, az intézmények és közterületek települési szilárd hulladékaiknak magas

- színvonalú gyűjtésére és rendszeres elszállítására, mint kötelezően ellátandó közszolgáltatás végzésére.
- A településen keletkező építési és bontási hulladékok kezelését, tervezését és elszámolását a 45/2004. (VII. 26.) BM-KVM együttes rendelet előírásai szerint kell végezni. Ennek érdekében megfelelő számú és színvonalú gyűjtő edényzetet kell rendszeresíteni, az edényzet ürítését és a hulladékok elszállítását kellő gyakorisággal kell végezni.
 - A köz- és parkterületek tisztántartását, takarítását, hulladékmegosztását kellő gyakorisággal kell végezni.

Környezetvédelmi javaslat/környezetvédelmi program alapján/

A környezet minőségét nagymértékben az egyes környezeti elemek állapota határozza meg. A levegő, a felszín alatti vizek, a talaj, az élővilág, valamint a települési és épített környezet állapotának értékelése alapján alakítható ki a környezetminőség javításához szükséges települési környezetvédelmi program.

Levegőtisztaság

Egy település levegőtisztasági állapotát az ipar, a közlekedés, a lakossági tüzelési technikája és a biológiai eredetű légszennyező anyagok befolyásolják. A megye körében az ország jelentősen szennyezett területei közé tartozott, ami az alacsonyabb életszínvonal, az iparosodottság eredménye volt.

A rendszerváltás után néhány, főként ipari eredetű nagy szennyező forrás megszűnése, kapacitás csökkenése, illetve a korszerű ipari és fűtéstechológiák terjedésének eredményeképpen ez a helyzet némiképpen javult.

90-es évek elejéhez képest mára a kibocsátott légszennyező anyagok eredetét tekintve a közlekedésből és a kommunális energiateljesítésből eredő szennyező források szerepe megnőtt az ipari szennyezést, másrészt az ólom és a szénmonoxid helyett a nitrozus gázok általi terhelések váltak a vezető légszennyező faktorrá.

Ezek a gázok a nyálkahártyához kötődve helyileg fejtenek ki izgató, irritáló hatást. Hosszan tartó hatásuk a légcsőhurutok számának növekedését idézi elő, hatásuk lehet a vérképző rendszerre is.

A fotokémiai szmog keletkezéséhez nagymértékben hozzájárulnak. Nyilvánított légszennyező pontforrások száma az 1990-es évek eleje óta minimálisan növekedett ugyan – az 1990-es 2.781-ről az 1999-es 3.160-ra –, ám részben a hatósági ellenőrzések nyomán megvalósított műszaki fejlesztéseknek köszönhetően – a kibocsátott káros anyagok mennyisége csökken.

A településen ipari üzemek nincsenek – a Polgármesteri Hivatalhoz bejelentés nem érkezett légszennnyel összefüggő panasz miatt. A közutak aszfaltozottak, a forgalmat gyorsan átvezetik.

A mezőgazdasági gépek idényjellegű többletterhelése fordul elő, de ez időszakos probléma és nem ró jelentős terhet a településre.

Az állattartás miatti kellemetlen szagok nem okoznak a településen problémát, panasz nem érkezett a Hivatalhoz.

Felszíni, felszín alatti vizek, ivóvízbázisok

B-A-Z megyében a jelenlegi felhasználáshoz szükséges felszín alatti vízkészletek rendelkezésre állnak, mennyiségi problémák nem jelentkeznek, csak a termálvizek körében.

A felszín alatti vizek minőségéről megállapítható, hogy a felszín közeli rétegek az egészegyében elszennyeződtek, emberi fogyasztásra alkalmatlanok.

A mélyebb rétegekben a természetes, geológiai eredetű szennyező anyagok mellett (vas, mangán) egyre több helyen megfigyelhető a felszínről érkező ammóniumszennyeződés. A felszíni vizek a hatályos szabványok szerint tűrhető és szennyezett kategóriákba tartoznak.

A talajvíz az évek óta folytatott mezőgazdasági munkák következtében ivásra alkalmatlan, mivel nitráttal szennyezett. A településen található fűtő kutak hivatalosan használaton kívül vannak.

Vízvédelmi szempontból a településrendezés során a településrendezés során a településszerkezet mindennemű átalakítását terület felhasználását úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy annak során a környezeti elemek, azon belül a kiemelt fontossággal a talaj a felszíni és a felszínalatti vizek szennyezése kizárható legyen.

Talajvédelem

Szászfa talaját zömmei nyirokszerű agyagon kialakult agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják. (75%)

Mechanikai talaját zömmei nyirokszerű agyagos vályog, vizgazdálkodásukra a gyenge vízvezető és a nagy vízrakározó képesség, az erős víztartás jellemző.

Erősen, kisebb részben gyengén savanyúak. A VII. termékenységi kategóriába tartoznak.

Mint ahogy az alacsonyabb térszíneket borítják, túlnyomórészt mezőgazdasági területek, erdőültetvények csupán 7 %.

A völgyperem magasabb térszínein rendszina talajok képződtek, területi részarányuk 9%. Ezek a mészkövön kialakult, köves sekély termőrétegű és emiatt szélsőséges vizgazdálkodású talajok terméketlenek, füves és kopár területek.

A Rakaca-völgy nyers öntéstalajai (16%) agyagos vályog mechanikai összetételűek, vizgazdálkodásuk és termékenységi besorolásuk az agyagbemosódásos barna erdőtalajokéval megegyező. Többnyire réti-legező területek (80%), kisebb részük szántó.

Hulladékgazdálkodás

A településen a háztartások rendelkeznek 100 l-es műanyag gyűjtőedényekkel. Szászfán havonta kb 30-40 m³ szilárd hulladék keletkezik. A keletkezett hulladék begyűjtése és elszállítása hetente történik. Szászfa község szilárd kommunális hulladékának begyűjtését és elszállítást a Zemplén – Kom Kft. (Miskolc, Liszcai út 27.) végzi.

A hulladék begyűjtésének és elszállításának költségeit teljes egészében az Önkormányzat állja.

Nincs jelentős illegális hulladéklеракás a településen, sem bel, sem a külterületen.

Ipari hulladék nem keletkezik a településen, külső forrásból sem kerül be hulladék a településbe. A háztartásokban keletkező veszélyes hulladék rendszeres szelektív gyűjtése és kezelése nem megoldott.

Ezen hulladékok jelentős része a kommunális hulladéklеракон kerül szabálytalan lerakásra.

Egyéb veszélyes hulladék még az elhullott állati tetem, mely a településen elenyésző mennyiségű, azok szállítását és elhelyezését a SZATEV Rt. végzi.

A szolgáltatóval nincs szerződése az Önkormányzatnak, a szolgáltatást a lakások egyénileg veszik igénybe.

Azonban figyelembe véve azt a tényt, hogy az elmúlt években nem történt állati tetem szállítás, feltételezhető, hogy azokat a saját kiskertjeikben ásták le.

Zajvédelem

A lakossági eredetű, valamint a szolgáltató tevékenységből származó zaj, rezgés és légszennyezés települési szinten nem jelentős, ilyen jellegű panasz az önkormányzathoz nem érkezett. A közlekedésből eredő zaj, rezgés és légszennyezés szintén nem jelentős, így nem okoz különösebb gondot a településen.

2.)TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELME

Az évezredes tájfejlődés során a magyar táj folyamatos **egységülésen és léptékváltáson** megy keresztül. A **léptékváltás** és – talán épp ennek következtében – elsősorban az agrártársadalom átalakulása miatt a tájhasználat folyamatos változáson megy keresztül, ami a települések megtartó képességének gyengüléséhez vezethet.

Minden jel arra mutat, hogy a táj tovább homogenizálódik, ugyanakkor összetettsége a jövőben fokozódik. A környezet általános kezelhetőségének léptéke mára megnövekedett, melyet a **regionalizmus** gondolatának erősödése igazol.

Ugyanakkor a táj fenntarthatóságának kulcsa a komplex, sokoldalú használat lehet. A **multifunkcionális táj** fogalma a vidékfejlesztés gondolatának megszületésével került be szakmai gyakorlatba.

A táji változások irányműveit számos új jelenség és elvárás is determinálja. A **turizmus napjainkban integrálódni látszik** a gazdaság minden szegmensébe, így ez mára elismert fejlesztési tényező.

A **környezetvédelem integrálása** még inkább csak jelszavakban épült be a mindennapi életbe, de a közeli jövőben a pályázati rendszer miatt felerosódhat jelentősége. A jövő tája -éppen a léptékváltás miatt – fokozott szerepet kap az **értékmegőrzés** terén.

A kistérség szomszédos területektől való függőségét a folyóvölgyek határozzák meg. Természetesen a vízfolyások ökológiai folyosók is, amelyek biztosítják a folyóvölgyek élőhelyeinek és a különböző vízszinteknek a kapcsolatát.

Az Aggteleki Nemzeti Park nyilatkozata alapján a természet védelmét illetően a következőket kell figyelembe venni:

SZASZFA közigazgatási területén az alábbi védett és védelemre érdemes természeti területek találhatók.

1. Országos védelem alatt álló területek

Az 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva továbbá védelem alatt áll valamennyi forrás, lap, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Területeikre az országosan védett természeti területekre vonatkozó természetvédelmi előírások érvényesek. Szászfa közigazgatási területén több védett található, a Kigyós-réten, illetve a Keresztétei-patak és a Janka-patak völgyében, a következő hrsz-okon: 04/a, 06/1, 046/1, 046/2, 061/19b, 063/1a, 064,065/1a, 065/1b, 065/2b, 066/1.

2. Országos védelemre tervezett terület

Tervezett Cseréti Tájvédelmi Körzet. A terület védetté nyilvánítása folyamatban van. A védett terület rendeltetése az Észak-Cseréti növény- és állatvilágának, táji értékeinek megőrzése és fenntartása lesz. A tervek jelenlegi állapotában a tervezett TK Szászfa község teljes külterületét érinti, ez azonban a védetté nyilvánítási eljárás során még változhat. A teljes külterületi érintettség miatt a TK-t a mellékelt térképen nem ábrázoljuk!

3. ESA (Természetileg Erősen) területek

Potenciális ETT célterületek azok, melyek környezetértékesítői értékek alapján átlag feletti sérülékenységet mutatnak. Az ETT területeket - természetvédelmi támogatás fontossága szempontjából - három kategóriába sorolhatjuk:

- I. A kiemelt területeken nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti értékek jelentős állományával rendelkeznek, melyek fenntartása 5-10 év távlatában is kétséges, amennyiben a forrui elő, melyek fenntartása nem részesül támogatásban.
- II. A fontos területeken országos viszonylatban jelentős természeti, táji értékek fordulnak elő, melyek fenntartása, vagy állapotuk javítása érdekében természetvédelmi támogatás szükséges.

III. A lehetséges területek azok, ahol jelentős az extenzív élőhelyek aránya, az értékek jelentősége kisebb, illetve, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével növelhető lenne a terület természeti értéke.

Az ESA területek környezetbarát fenntartására kiemelt támogatási rendszert dolgoztak ki, melyek először a mintaterületeken válnak elérhetővé. Szászföld közeg az I. (kiemelten fontos) kategóriába került besorolásra az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet mellékletében.

4. Tervezett természeti területek

- Tervezett természeti területek, azaz természetstabil élőhelyek, természetvédelmi szempontból jelentős területekről aktuális helyrajzi számos nyilvántartás nem áll a rendelkezésünkre, hatairak a mellékelt térképen láthatók (a területek listája a természeti területek országos listáját kiegészítő miniszteri rendelet megjelenéséig még kis mértékben módosulhat).

- Kihirdetésük után a természeti területeken a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 21. §-ában foglaltakat be kell tartani, illetve a 34/2004. (XII. 22.) Korm. rendelet 13. § (2) bekezdését figyelembe kell venni. Ezek szerint: Természeti területen az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség engedélyre szűkséges:

- a) gyep és nádas művelésig megváltoztatásához
- b) a gyep, valamint a nád és más vízinvóvényzet égetéséhez.

5. Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózatok az országos jelentőségű természetes, illetve természetközeli területek és az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók együttes, összefüggő rendszere tartozik, és amellynek részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a puffterületek.

A magterületekhez olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont. Az ökológiai folyosókhoz olyan területek (többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelyszalagok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok) tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózatokhoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, puffterületek) közötti biológiai kapcsolatokat biztosítására. A puffterületekhez olyan rendeltetésű területek tartoznak, melyek megakadályozzák vagy mérséklik azoknak a tevékenységeknek a negatív hatását, amelyek a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek.

Az ökológiai hálózatról helyrajzi számosan még nincs kihirdetve, a területek elhelyezkedése a mellékelt térképen látható, illetve az OTT mellékleteként elérhető. Szászföld esetében a teljes külterület az ökológiai hálózat része, magterület és puffterület kategóriákba sorolva. Az ökológiai hálózattal kapcsolatos településrendezési követelményekről az Országos Településrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 13. §-ban lehet olvasni részletesebben.

Az OTT az egyes övezetekkel kapcsolatosan a következő szabályozást tartalmazza, kérjük ezeket a településrendezési tervbe beépíteni:

Magterület

- Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:
 - a) a települési területet a magterület vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülfárja, és
 - b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

- Fenti kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület a külön jogszabály szerinti területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e a magterület, a magterület és az ökológiai folyosó természetes és élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.
- Az övezetben közmvézetéket és járulékos közmvéptítményeket tájba illesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni,

- Az övezetben a közlekedési infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.
- Az övezetbe tartozó település helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében elő kell írni a táj szerkezetbe illeszkedő beépítési mód, a tájra jellemző építészeti hagyományok és építmények megőrzését és ezek követelményeit.
- Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.

Ökológiai folyosó

- Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha
 - a) a települési területet az ökológiai folyosó körülfárja, és
 - b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
- Fenti kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület a külön jogszabály szerinti területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai folyosó természetes és élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

- Az övezetben közmvézetéket és járulékos közmvéptítményeket tájba illesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.
- Az övezetben a közlekedési infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.
- Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető."

Puffterterület

- Puffterterületen a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természetértékeit, biológiai sokféleséget, valamint táji értékeit nem veszélyezteti."

6. Egyedi tájértékek

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6.§ (3) bekezdése alapján egyedi tájértékek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. A természetvédelmi törvény 7. § (4) bekezdése és a 166/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet 1. §-a alapján, kihirdetésük után az egyedi tájértékekkel kapcsolatos eljárásokba az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőséget szakhatóságként be kell vonni.

Szászfa közigazgatási területén 2003-ban megtörtént az egyedi tájértékek előzetes felmérése. Egy bizottság fogja értékelni, hogy a felmért értékek közül, melyeket nyilváníthatja igazgatóságunk egyedi tájértékké. Az alább megadott tájértékek tehát egyelőre csak előzetes és tájékoztató jellegűek, a lista a kihirdetésig valószínűleg lényegesen csökkenni fog, mert az ugyanazon objektumra vonatkozó különböző típusok összevonására fognak kerülni.

Sz.	Megnevezés	Fő típus	Helyszín
1.	Harangláb	Kultúrtörténeti	A falu déli részén
2.	Műemlék jellegű református templom	Kultúrtörténeti	
3.	Emlékmű	Kultúrtörténeti	
4.	Csuszamlás	Földtudományi	Rakaca- patak bal partján, Kis-Kenderföld fölött

7. NATURA 2000, Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Területek

Az Európai Unió Habitat Direktívája alapján különleges illetve kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek kerülnek kötelezően kijelölésre, a területükön található élőhelyek, illetve fajok miatt. Szászfa közigazgatási területét a Rakaca-völgy és oldalvölgyei (azonosító: HUAN20002) érinti az alábbi helyrajzi számokon: 04, 05, 06/1, 046/1, 046/2, 063/1a.

Az érintett helyrajzszámokat a 45/2006. (XII. 8.) KVM rendelet tette közé. NATURA 2000 területekre vonatkozó szabályozásokat a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet tartalmazza. A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet ad részletes tájékoztatást.

Természetközeli területek

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 6.§ (3) bekezdése szerint a „beépítésre nem szánt területek között meg kell különböztetni a természetközeli területeket, mint területfelhasználási egységeket. Ugyanezen rendelet 30/A.§ (1) bekezdése szerint a természetközeli területek a következők: mocsár, nádas, karstbokorerdő, sziklás terület, ősgyep. A paragrafus (2) bekezdése értelmében a természetközeli területeken épületet elhelyezni nem lehet.

Beépítésre szánt területek kijelölése

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 8.§ (2) bekezdés b) pontja szerint: „újonnan beépítésre szánt területek kijelölésével egyidejűleg a település közigazgatási területének - a külön jogszabály alapján számított - biológiai aktivitás értéke az átminősítés előtti aktivitás értékéhez képest nem csökkenhet.” A 9/2007. (TV. 3.) ÖTM rendelet (továbbiakban ÖTM rendelet) tartalmazza a területek biológiai aktivitásértékeinek számításának módját. Beépítésre szánt terület kijelölése esetén kérjük, hogy a rendezési tervnek legalább az alátámasztó munkarészében mutassák be a számítások legfontosabb részeit. A következő információk feltétlenül szerepeljenek:

- Az újonnan beépítésre szánt terület elhelyezkedése (hrsz.), kiterjedése, megnevezése; aktivitásértéke beépítés előtti állapotban és a tervezett beépítés után - az ÖTM rendelet alapján;
- Amennyiben az új beépítés által az eredeti aktivitásérték csökken, annak a területnek az adatai, amelynek átminősítése az aktivitásérték-csökkenést kompenzálja (elhelyezkedés-hrsz., kiterjedés, megnevezés és aktivitásérték az ÖTM rendelet alapján.

A tervezett tájvédelmi körzet kezelési tervének koncepciója a következő

A terület természeti állapotának rövid ismertetése

A terület az alábbi öt kistájat, illetve azok részeit érinti:

- Bódva-völgy
- Torna-dombság
- Szendrői-rögvidék
- Rakacai-völgymedence
- Keleti-Cserehát

Domborzati adottságok:

A dombság tengerszint feletti magasság: 150-340 méter, melyet a Rakaca-patak medencéje tagol. A térség nyugati felet a Rakaca-patak és a Sas-patak mészköszurdok teszi változatossá.

Földtani adottságok:

A térség nyugati részén a közettani alapot triász kori karbonátos üledék alkotja. A felette elhelyezkedő pleisztocén üledék a vízfolyások hatására dombsági arculat vett fel.

A keleti rész a pleisztocént megelőző korokban medence helyzetű volt, melyen a pliocén tengeri-tavi üledékképződés megszűnésével jelentős hordalékkúp épült, majd a pleisztocén megemelkedés után dombsági arculattá vált, s jelenleg felszínét nagyrészt agyag borítja.

A térség nyugati részén a korábbi intenzív derázios (lepusztulásos) folyamatok következtében a földtani alapközet több helyen kipreparálódott (Rakaca- és Sas-patak alsó folyása).

Talaj:

A terület legjelentősebb talajtípusa az agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Előfordulnak még a rendzinák, valamint a völgytalpakon az öntes talajok. Az agyagbemosódásos barna erdőtalaj kíméletlen terület használat következtében lepusztult erodálódott foltjakkal is gyakran találkozhatunk.

Eghajlat

Nyugatról keletre a mérsékeltén hűvös-mérsékeltén nedves klímából a mérsékeltén hűvös-mérsékeltén szárazba hajlik. Az évi átlagos napfénytartam 1800-1850 óra, melyből nyáron 700 óra körül süt a nap. A hőmérséklet évi középhőmérséklete 8,5-9 °C. A fagymentes napok száma 160 körül. Az évi átlagos csapadék mennyiség 600-650 mm keletről nyugatra növekszik, s ebből 400 mm körül esik a tenyészidőszakban. Az uralkodó szélirányok: É, É-NY.

Vízrajz:

Nagyrészt a Bódva folyóba torkoló Rakaca- és Sas-patak vízgyűjtőjét foglalja magába a terület. Hóolvadáskor és a kora nyári esőzések idején a völgytalpakon jelentős az árvízvesztély. Összefüggő talajvízszint csak a völgyekben van 2-3 m mélységben. A talajvíz általában nitrátos.

Növényzet:

A terület növényföldrajzilag a Pannóniai flóratartomány (Pannonicum) Északi-középhegységi flóravidékének (Matricum) Tornaense flórajárába tartozik. A térség legjelentősebb fászszerű potenciális növénytársulásai – területi arányukat is figyelembe véve – a cseres tölgyesek (Quercetum petraeae-cerris), a gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (Quercus petraeae-Carpinetum), valamint említett erdemelnek még a másodlagosan kialakult, mészkéregű tölgyes-jelleű (Luzulo-Quercetum) állományok. Ahol a pleisztocén üledék lekopott és az alapkőzet előbukkan, sziklás dől kitértésű részekben molyhos tölgyesek (Corno-Quercetum pubescenti-petraeae), foltszerűen karstbokorerdők (Ceraso-Quercetum pubescentis) és igen kis kiterjedésben sziklai cserjések (Waldsteinio-Spiraeetum media) jelennek meg. E mészkő-kibukkánásos részek fátlan növénytársulásai a sziklagyepek (Asplenio ruta-murariae-Melicetum ciliatae, Campanulo-Festucetum) és lejtőssztyepprétek (Pulsatillo-Festucetum, Cleistogeno-Festucetum).

A vízfolyások mentén égerligetek (Aegopodio-Alnetum) és fűzligetek (Salicetum albae-fragilis) találhatóak, valamint fragmentálisan a keményfás ligeterdők (Quercus-Ulmum) maradványai. Az év jelentős részében vagy folyamatosan vízborította területeken megjelenő fűzlápok, bokorfüzesek (Calamagrostio-Salicetum cinerea) és velük mozaikszerűen megjelenő fátlan társulások jelentős természeti értéket képviselnek. Kiemelt védelmet érdemelnek a láprétek, magassásosok, magaskörösök és mocsárrétek (Molinietum coerulae, Deschampsietum caespitosae, Filipendulo-Geranietum, Cirsio cani-Festucetum pratensis, Caricetum elatae, Caricetum caespitosae, stb.)

Az erdőterületek nagy része jelenleg erdőgazdálkodás alá vont cseres-tölgyes és gyertyános-tölgyes, valamint erdei fenyves és ritkábban lucfenyves és akácós. Jelentős természeti és tájképi értékekkel rendelkezőnek a tervezett tájvédelmi körzet nagy részét képező átalakított, másodlagos élőhelyek. Fontosabbak a fás legelők,

legelők és kaszálók, melyek közül a hagyományos gazdálkodás e térségben is tapasztalható hanyatlás beerdősülés különböző szukcessziós stádiumai figyelhetők meg. Sajnos a területen több helyen (helytelen használat vagy valamilyen szennyezés eredményeképpen) a növényzet degradációja is tapasztalható.

Néhány értékes, ritka növényfaj a területről:

Nedves területek:

bunkós sás (Carex buxbaumii), északi sás (Carex hartmannii), fekete sás (Carex nigra), gyapjúsás fajok (Eriophorum latifolium, E. angustifolium), gyepes sás (Carex caespitosa), kigyógyókevertü keserű (Polygonum bistorta), kockásálliom (Fritillaria meleagris), kornistárnics (Gentiana pneumonanthe), mocsári kosbor (Orchis laxiflora), széleslevelű ujjaskosbor (Dactylorhiza majalis), szibériai nőszirom (Iris sibirica), zergeboglár (Trollius europaeus subsp. tatraea), zsombéksás (Carex elata), stb.

Szárazgyepek

csinos árvalányhaj (Stippa pulcherrima), leánykökörcsin (pulsatilla grandis), magyar nőszirom (Iris aphylla ssp. hungarica), nagyzerjófű (Dictamnus albus), stb.

Savanyú talajú erdők:

kapcsos korpátű (Lycopodium clavatum), csarab (Calluna vulgaris), fekete áfonya (Vaccinium myrtillus), császár galóca (Amanita caesarea).

Allatvilág

A területen még fellelhető rövidtűvű legelőkön megtalálhatjuk az ürget (Citeillus citeillus). Az ürgeállományhoz és az egyéb kisebb testű, mezőgazdasági területen élő rágcsálókhoz kapcsolódva meg kell említeni a térség erős ragadozó madár állományát kiemelve a parlagi sást (Aquila heliaca), illetve más vonatkozásban a békászó sást (Aquila pomarina). A völgyek tavaszi vízhatás alatt álló részen, illetve a kötött talajon kialakult gödörökben és lefolyástalan részekben gazdag kételtűállomány alakult ki. A kételtűekhez kapcsolódva említést érdemel a fehér gölya (Ciconia ciconia), de a fekete gölya (Ciconia nigra) is fészkel, illetve jelen van a térségben. A művelt rétek, illetve még be nem erdősült magassásosok ritka költő madara a haris (Crex crex). A hagyományos kispárcellás mezőgazdasági területek ritkult madara a fogoly (Perdix perdix) és a fűj (Coturnix coturnix). A beerdősülés különböző fázisaiban lévő egykori legelők ritkult madara a búbos banka (Upupa epops). Ez az élőhely nagyon kedvező a gébiccsféléknek (Lanius spp.) is. A zárt erdőkben erős állománya van a vadmacskának (Felis sylvestris) illetve a borznak (Meles meles).

Természetvédelmi szempontból legfontosabb élőhelyek és értékek összefoglalása

A tervezett tájvédelmi körzet legjelentősebb természet- és tájképi értékeit képviselő élőhelyei:

- az év nagyrészen vagy folyamatosan vízzel borított élőhelyek lápi növénytakarásai és a hozzájuk kötődő állatközösségek.
- az emberi kezelés hatására kialakult dombvidéki mocsárterek. (Kialakulásukat és fennmaradásukat évszázadokon keresztül történő kaszálás tette lehetővé.)
- egyedi tájképi értéket és különleges élőhelyet biztosító faslegelők (cser, kocsányos- és kocsánytalan tölgy, vadvirág és nyír alkotják.)

- (A legeltetéses állattartás motiválta létrejöttüket; eredetük többféle lehet. Nagyrészt az erdők folyamatos ritkításával és legeltetésével létrejött élőhelyek, helyenként több mint kétszáz éves faegyedekkel.)
- a legeltetés és kaszálás hatására kialakult sovány gyepek.
 - (A legeltetéses háztáji állattartás által kialakított gyepek, valamint erdők helyén.)
 - a legeltetés felhagyásával, illetve a szántóföldek művelésének felhagyásával kialakult beerdősülő területek.
- (Kiváló mintaterületei a természetes szukcessziós folyamatoknak. Már tíz-húsz évvel a használat abbahagyása után is kitűnően tanulmányozhatók a szukcessziós lépcsőfokok.)
- sziklagyepek, illetve karsztbokorerdők a Rakaca- és Sas-patak folyásának alsó része mentén

A védette nyilvánítást követő gyakorlati célkitűzések, stratégiák

A védette nyilvánítás után a területre, mint védett természeti területre a természetvédelmi jogszabályok vonatkozásban foglalt korlátozások és tilalmak alóli felmentések a következők:

- Szántóterületeken nem kell igazgatóságunk engedélyét beszerezni növényvédőszer, bioregulátorok és egyéb irtószer alkalmazásához. [1996. évi LIII. törvény 38. § (1) g.)]
- Nem kell az igazgatóság engedélye horgászathoz, közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez. [1996. évi LIII. törvény 38. § (1) h.), i.)]

A védette nyilvánítás után az igazgatóság egy tájvédelmi körzet iroda létrehozását tervezi legalább három fő részvételével (1 fő TK vezető, 2 fő természetvédelmi ör). Az iroda részben önálló területi egységként üzemel.

Az igazgatóság kiemelt feladatnak tartja a terület természeti és tájképi értékeinek megismertetését és az országos szintű elismerés megszerzését, ezzel párhuzamosban a területen különösen fontosnak tartja a turizmus fejlesztését is.

A területen általában az extenzív, természetikiméző gazdálkodási, területkezelési módok megőrzéséhez elvi támogatást nyújtunk, illetve lehetőségeinkhez mérten anyagilag is támogatni tudjuk azokat.

Működő kapcsolatokat szeretnénk kialakítani a helyi lakossággal, az önkormányzatokkal, valamint egyéb helyi szervezetekkel, hogy infrastruktúráinkkal és ismereteinkkel lehetőséget biztosítsunk szakterületünk vonatkozásában a helyi fejlesztésekhez.

Cél a területen kialakult még művelés alatt álló kaszálók, legelők fenntartása, s ehhez lehetőségünkhöz mérten anyagi támogatást is kívánunk adni.

Azokon a területeken, amelyek magántulajdonban vannak és olyan természetvédelmi szempontú korlátozással kell élnünk, mely számszerűsítható veszteséggel jár, vállaljuk a jogszabályi kereteken belüli a korlátozásból fakadó veszteség kifizetését, illetve törekszünk a területek tulajdonjogának vásárlás útján történő megszerzésére.

A terület népi kultúrájának és építészetének megőrzése ugyancsak fontos feladat számunkra.

A természetvédelmi szempontból kiemelt fontosságú területeket, melyekre a következő iránylevek vonatkoznak:

- megőrzésük érdekében különösen fontosak a megelőzőleg folytatott kezelések, terület használati módok fenntartására (az érintetlenséget igénylő területek, későbbiekben említyük),
 - csak a természet- és tájvédelem érdekében nem sűrű létéstípmények helyezhetők el rajtuk,
 - csak a természetvédelem érdekében nem sűrű vadgazdálkodás végezhető rajtuk,
 - a tájidegen növények fokozatos eltávolítása szükséges,
 - a természetvédelmi értékek veszélyeztetése nélkül szabadon látogathatók.
- A következő területeken semmilyen beavatkozást nem támogatunk:

- Sziklagyeppek, lejtősztyepprétek
- Sajmeggy-molyhosstóly bokorerdő, sziklai cserjés,
- Bokorfüzesek, forrásápok,
- Egyes az alábbiakban részletezett beerdősülő savanyú talajú területek.

A mellékletekben elkülnített területek közül az alábbiak különös tekintettel:

- Sas-patak és Rakaca alsó folyásának szurdoka,
- Sas-patak felső folyása,
- Nagy völgy,
- Rakaca felső folyása,
- Megyespusztai legelőerdő egyes részei
- Csonkás tető beerdősülő gyepterületei.

Kismértékű beavatkozást igénylő területek:

Gyapjasasos láprétek (évente, kétevente késő nyári tisztító kaszálás)

Aktív kezelést igénylő területek:

Rétek esetében: A vízhatástól függően évi egyszeri vagy kétszeri kaszálás, a nedves területeken csak kézi kaszálás javasolt. A lekaszált széna elszállítása minden esetben elegendhetően. A kaszálás időpontját az adott területen előforduló ritka vagy védett növény és állattajok életciklusának megfelelően kell megállapítani.

Legelők esetében: a természetes vízfolysók mentén kerülni kell:

- az itatást,
- a természetvédelmi szempontból fontos területeken a túllegettetést.

A legelő területek megőrzése szempontjából fontos a használat során az időnkénti cserjirtás illetve tisztító kaszálás. Az itatókat, pihenőhelyeket a kevésbé értékes helyeken kell kialakítani. A felhagyott legelők, illetve szántók erdősítése esetén kerülni kell a tájidegen fajták (akác, fenyőfélék) alkalmazását.

Legelőerdők esetében: nagyon fontos a még be nem erdősült területek megőrzése, állapotának fenntartása. A beerdősülteken általában az erdőgazdálkodás szabályai az irányadók, de mindenütt elsődleges az egyedi értéket képviselő öreg fák kíméléte.

Szántók esetében: támogatjuk a hagyományos kisparcellás, extenzív szántóföldi művelést. A nagyüzemi szántóföldi növénytermesztés esetén támogatjuk a nagy parcellák megosztását és parcellák határai mentén mezsgyék, bokor sorok kialakítását, valamint a kevésbé vegyszer és műtrágya-igényes növénykultúrák termesztését (pillangósok, gabonafélék a kukorica kivételével). Szükséges azoknak a parlag területeknek a magára hagyása, melyeken a természetes szukcессió eredményeként a cserjésedés, beerdősülés erőteljesen megindult. Véleményünk szerint a szántóterületek arányának csökkentése, az őshonos, termőhelynek megfelelő fajokkal történő erdőtelepítések végrehajtása jó út a racionálisabb földhasznosítás felé.

Gyümölcsösök esetében: a hagyományos tájfajtak termesztésén alapuló extenzív termesztést támogatjuk.

Erdőgazdálkodás területén: a fakitermelések tekintetében időbeli korlátozást kívánunk alkalmazni, mely általánosságban a törzskiválasztó gyéritési korú és attól idősebb állományok esetében a vegetációs időszak legaktívabb szakaszában, április 1-től július 31-ig a fakitermelések teljes tilalmát jelenti. Fenyő állományoknál és akácoknál eseti engedéllyel van lehetőség eltérni az időbeli korlátozásoktól. Az őshonos fajú erdők esetében szükségesnek tartjuk a természetes felújítások arányának növelését. A cserések esetében termőhelyükre figyelemmel – fontosnak tartjuk részarányuk csökkentését a tölgyek – elsősorban a kocsányos tölgy – javára. A fenyőállományok esetében a felújítások végrehajtását a termőhelynek megfelelő, őshonos fajokkal tartjuk elfogadhatónak. Az akácok felújításánál szükségesnek tartjuk azt, hogy az akácok területére ne növekedjen. (Részarányuk sem a felújítások során, sem az erdőtelepítések során ne növekedjen.) A nemesnyárok telepítését legfeljebb csak faszorokban tartjuk elfogadhatónak.

Vadgazdálkodás területén: a területek természetes vadeltartó képességéhez igazodó vadállomány szerkezet és létszám kialakítása fontos cél számunkra. A terület jellegéből fakadóan fontos a vaddisznó létszámának kontrollja, ennek érdekében a vaddisznó állomány létszámának és károsításának fokozatos figyelemmel kísérése, szükség esetén a létszámapaszta. A korábban jelentős volt a terület apróvadállománya, melynek kíméléte és az állomány természetes úton történő szaporodás természetvédelmi cél is.

A fajok védelme

A magyar nöszírom (Iris aphylla ssp hungarica) állományának előhelyén, a Tapolca-hegyen és a Rakaca-völgyben (a király-heggyel szemben lévő oldalon) szükséges a folyamatos cserjeítés a beerdősülés bebokrosodás elkerülése szempontjából. A sztyeppréteken, az itt előforduló ritka fajok védelme érdekében (Iris variegata, Echium russicum) tilos az égetés.

A kockás lilium (*Fritillaria meleagris*), kígyógyökérű keserűfű (*Polygonum historta*) és a gyapjúsásfajok (*Eriophorum latifolium*, *E. angustifolium*) védelme érdekében élőhelyükön évente egyszeri kaszálás szükséges.

A zergebogár (*Trollius europaeus ssp. tatrae*) élőhelyén, a Rakaca felső folyásánál, Szemere község határában tilos a legeltetés és az állatok áthajtása. A haris (*Crex crex*) fészkelőhelyeinek felmérése évről évre fontos feladat, csakúgy, mint felmérés alapján a kaszálásoknak a fészkelések befejezéséhez történő igazítása.

A terület erdei fészkelő ragadozó madarak védelme érdekében fontos az évről-évre történő fészektérképezés és a fészkelőhelyek zavartalanosságának biztosítása.

A tájidegen agresszív növényfajok fokozatos eltávolítása, terjedésük megakadályozása szükséges. Különös figyelmet érdemel ebből a szempontból a kanadai aranyvessző, a magas aranyvessző és a japán keserűfű, valamint az erdőgazdálkodásról szóló részben megemlített fászszerű fajok.

Látogatás, oktatás, bemutatás

A látogatásnak (idegenforgalomnak), az oktatásnak és a természeti értékek bemutatásának különböző süllyal és más-más hatókörral, együttesen kulcsfontosságú szerepe van területről és a természetvédelemtől alkotott kép kialakításában és a közutdatban való megjelenésében.

A térség adottságaiból fakadóan a terület felszíni értékei tájképi megjelenése és népi építészete jelenthet vonzerőt a turizmus számára. A teljes térség szabadon látogatható, kivételt képez ez alól az egyes kiemelt természeti értékek látogatása, ott ahol a látogatás a természeti értéket veszélyezteti. A kiemelt értékek védelme érdekében tett korlátozásokról jól elérhető folyamatos tájékoztatást kívánunk nyújtani.

Az ANPI meghatározó, szervező, koordináló szerepre törekszik a természeti értékek bemutatása, az ismeretterjesztés, a környezeti nevelés tere, de rendkívül fontos, hogy a megfelelő stratégiák alkalmazása során szorosan együttműködjön a térségben tevékenykedő oktatási intézményekkel, társadalmi szervezetekkel, természeti közösségekkel, egyesületekkel és önkéntesekkel, valamint helyi lakossággal.

A terület oktatási és bemutatási szerepét propaganda eszközökkel (hirdetések, túrakalauzok, oktató és információs központok) és módszerekkel (tanösvények létesítése és fenntartása, természetvédelmi táborok szervezése, bemutatóhelyek kialakítása, speciális igényeket kielégítő túrák szervezése, stb.) kívánjuk elősegíteni.

SZÁSZFA

TELEPÜLÉSRENDÉZÉSI TERV

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TÁJRENDEZÉSI JAVASLAT

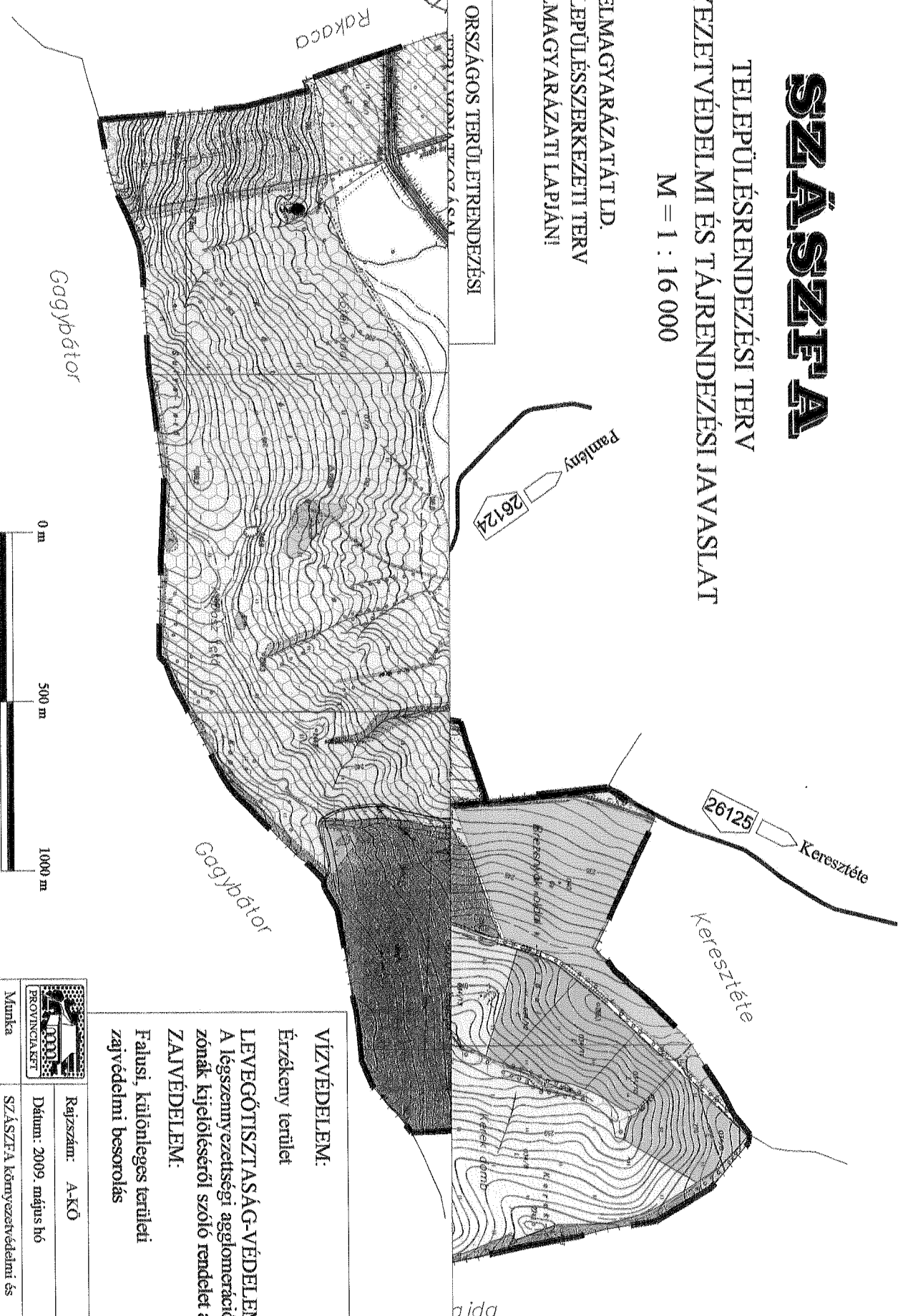
M = 1 : 16 000

JELMAGYARÁZATÁT LD.

A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV

JELMAGYARÁZATI LAPJÁN!

AZ ORSZÁGOS TERÜLETRENDÉZÉSI

VIZVÉDELLEM:

Érzékeny terület

LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELLEM:

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló rendelet alapján

ZAVÉDELLEM:

Falusi, különleges területi
zajvédelmi besorolás

Rajzszám: A-KÖ

Dátum: 2009. május hó

Munka
megnevezése: SZÁSZFA környezetvédelmi és
tájrendezési javaslat

Tervező:

Soltész Jánosné
TT-1-05-0114-SZKT/2001.

3.KÖZLEKEDÉSFELJESZTÉSI JAVASLAT

Szászfa településen keresztül haladó 26124-es számú országos mellékút forgalma nem jelentős. Vasút nem érinti a települést. A közúti tömegközlekedési igényeket a Borsod Volán Rt. autóbusszai elégítik ki. A buszmegállóknak rendelkeznie kell kialakított le- és felszálló helyekkel.

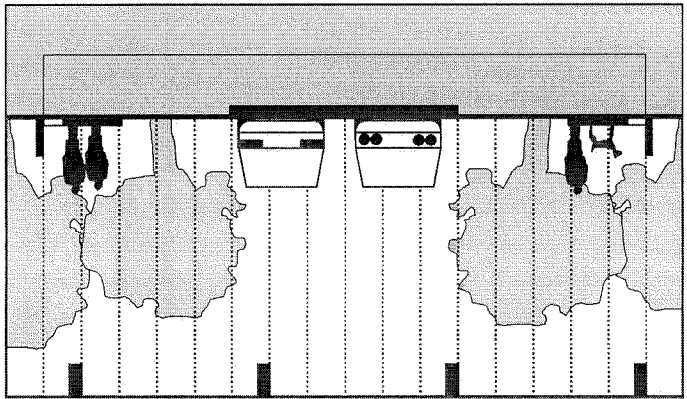
Jelenleg nincsenek buszmegálló öböl, azonban közlekedés biztonsági szempontból indokolt lenne kialakításuk.

A gyalogos forgalom rendezett átvezetését biztosítani kell különösen a településközpontban. A járdarendszer hiányos és a meglévők is felújításra szorulóknak.

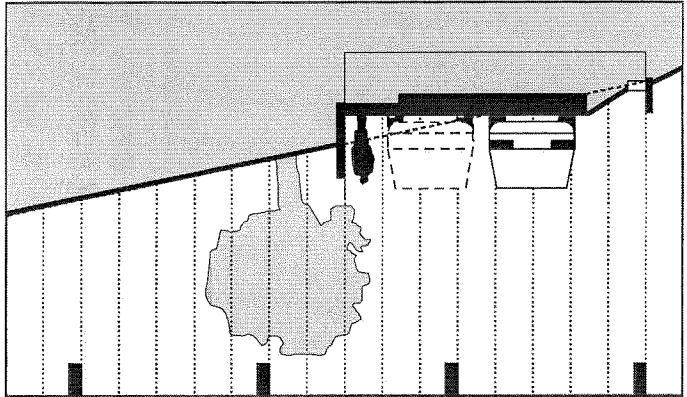
A gyalogos közlekedés megkönnyítésére azonban az utak mentén fontos a kiépítésük. Nem jelentős a kerékpárforgalom, azonban hosszútávon szükséges a közutak mellett egy kerékpárút, illetve kerékpársáv kiépítése.

A rövid távú tervekben meg kell határozni az úthálózat felújításával összhangban az autóbussz öbölök és a burkolt, fedett le és felszálló helyek kialakítását.

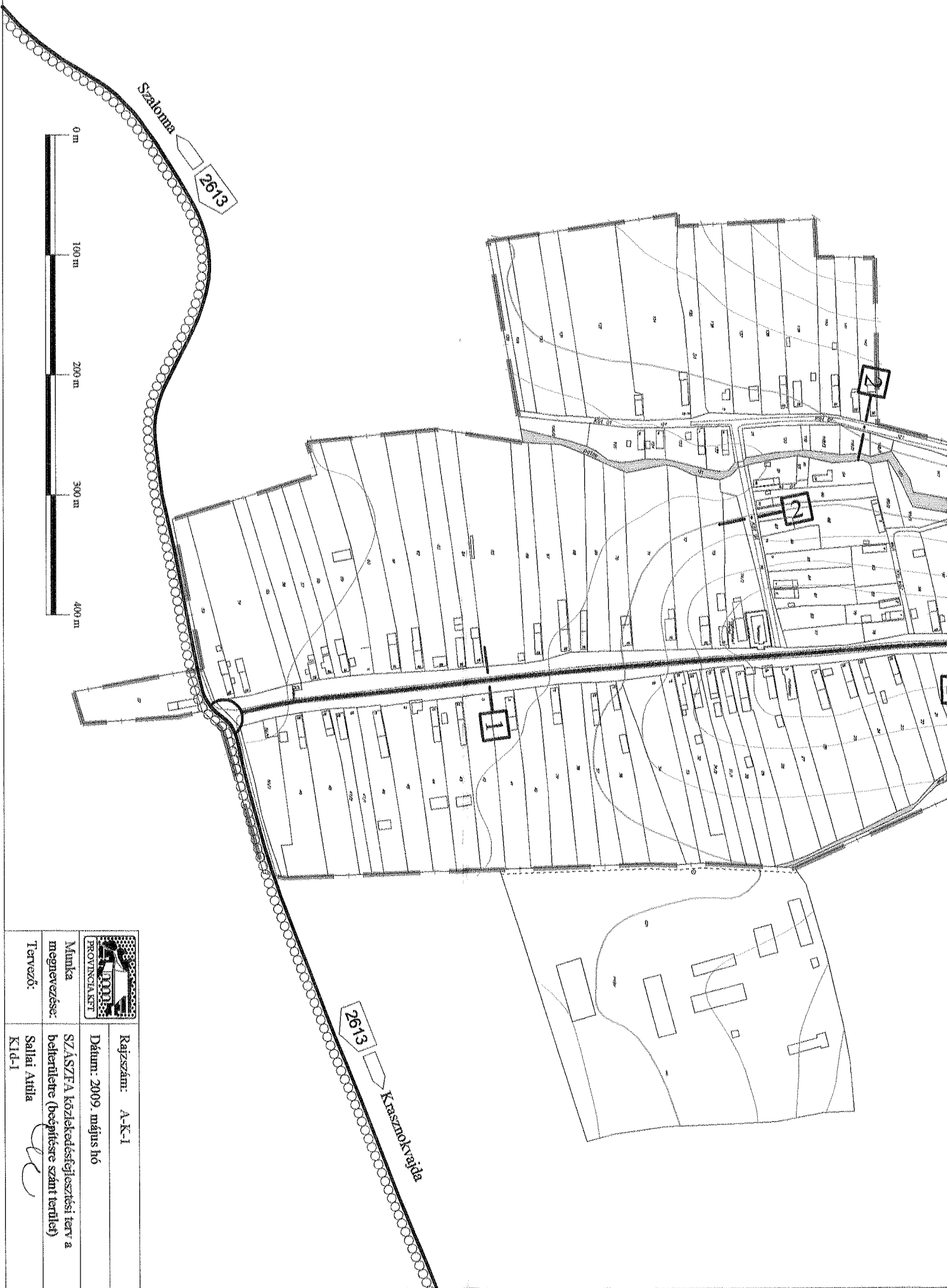
Közlekedési mintakeresztmetszelvevények

2x1 nyomú út = 16,00 méter
0,5 m biztonsági sáv +1,5 m járda +3,0 m zöldsáv +6,0 m útburkolat +3,0 m zöldsáv +1,5 m járda +0,5 m biztonsági sáv

2x1 nyomú út lejtős terepen = 8,00 méter
0,5 m biztonsági sáv +1,0 m rézsű +5,0 m útburkolat +1,5 m járda

Munka
megnevezése:

Tervező:

Rajzszám: A-K-1

Dátum: 2009. május hó

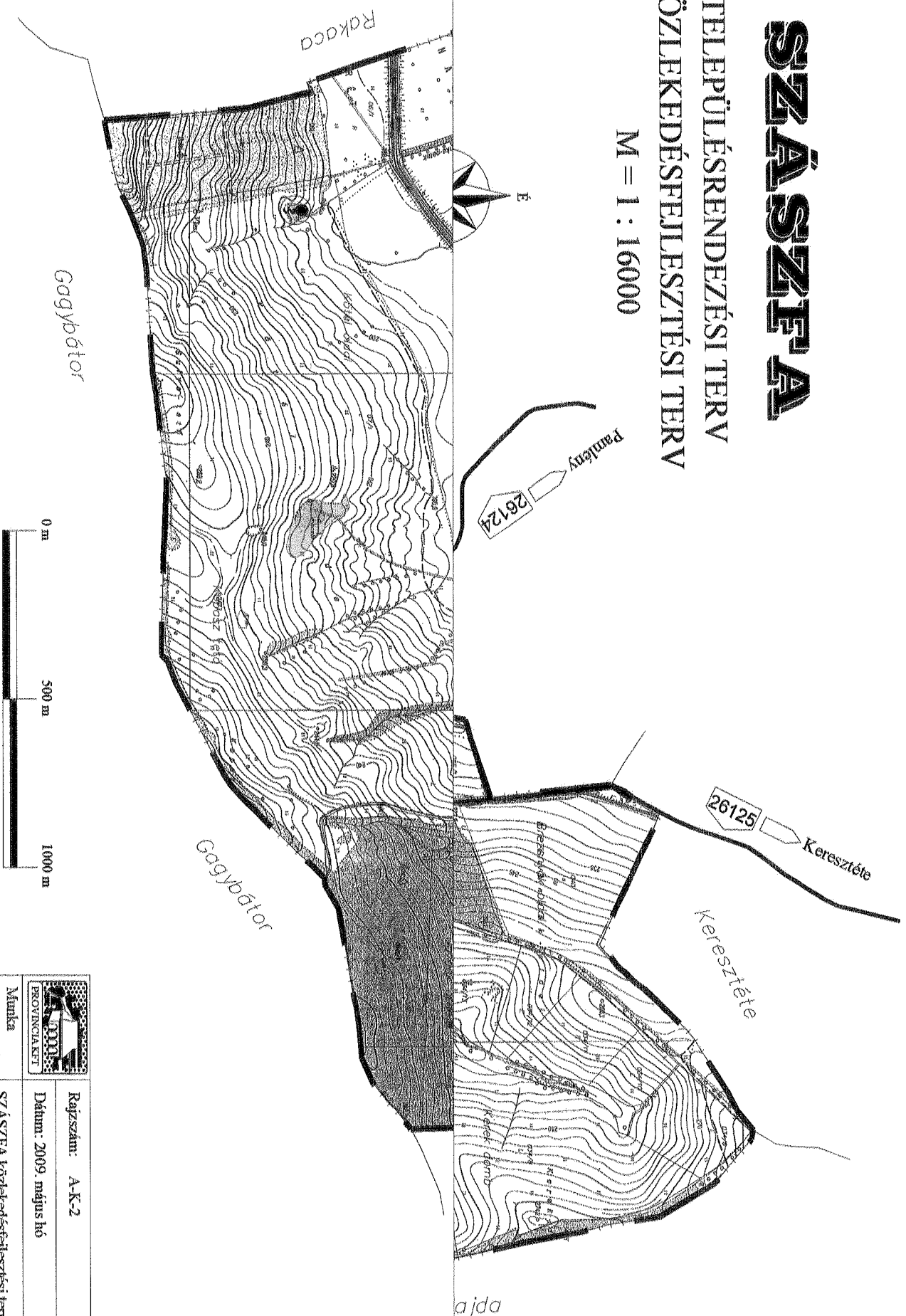
SZÁSZFA közlekedésfelújítási terv a
belsőterületre (beépítési számú terület)

Sallai Árpád
K1-d-1

SZÁSZTEA

TELEPÜLÉSRENDÉZÉSI TERV KÖZLEKEDÉSFELLESTÉSI TERV

M = 1 : 16000

Rajzszám: A-K-2
Dátum: 2009. május hó

Munka megnevezése: SZÁSZTEA közlekedésfelvezetési terv

Tervező: Sallai Attila
K1d-1

4.)KÖZMŰFELSZTÉSI JAVASLAT

a.)Ivóvíz ellátás

A településen a GW Borsodvíz Rt.Tömösi út 2.) szolgáltatja az ivóvizet, a Krasznokvajda községben lévő hidrogénbuzsról.

A vezetékes ivóvízhálózat kiépítettsége 100 %-os, rákötések száma mindössze 20%-os (18 db) e mellett a településen 8 közkifolyó található.

A községben bejelentett fűt kút nem található, azonban a közüzemi hálózatra történő megkezelésen alacsony rákötési arány alapján feltételezhető, hogy több is található a településen.

A mérési adatok alapján a magas vas, mangán és nitrát tartalom miatt azonban ezeket használaton kívül kell helyezni.

A közkifolyóról vett vizminta alapján a bakteriológiai eredmények a következők Coliform szám -0, Escherichia szám - 0, Enterococcus szám 0, Pseudomonas szám -0, Klorid tartalom 5,1 Ammónia tartalom 0,21, Mangán tartalom 9, a mintavételkor a víz szintelen, szagtalan volt, minősítése megfelelő.

A jelenlegi vízmű szolgáltató az elmúlt hálózaton semmilyen fejlesztést nem eszközölt, csak a szükséges karbantartási munkálatokat végeztek, végzik el.

A község területe a Rakaca vízgyűjtő része, ezért fokozottan kell ügyelni a vízminőség védelemre.

b.)Szennyvíz-elhelyezés

A települési folyékony hulladék a szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül el nem vezetett szennyvíz, amely emberi tartózkodásra alkalmas épületek szennyvíztároló létesítményeinek és egyéb helyi közműpótló berendezések ürítéséből, a nem közüzemi csatorna – és árokrendszerekből, valamint a gazdasági, de nem termelési, technológiai eredetű tevékenységekből származik.

A településen nincs szennyvízhálózat, így a lakosok egyedi szennyvíz-szikkasztóban gyűjtik a szennyvizet, melynek elszállításáról saját maguk gondoskodnak.

A szippantásra és szállításra vonatkozóan nincs szerződése az Önkormányzatnak egyik szolgáltatóval sem, a szolgáltatás igénybevételeivel a lakosok egyénileg gondoskodnak.

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a szippantott szennyvizet melyik szennyvíztelepre szállítják. A legközelebbi szennyvíztelep Szikszón található, melyet a SZATEV Rt. üzemeltet.

A házi szennyvíztisztító rendszer önmagában egy önmagában teljesen elfogadható technológia, azonban a legtöbb esetben problémát jelent, hogy a szennyvíztisztító oldal és fénék falának szigetelése nem vízszár, így nem akadályozza meg a felszín alatti vizek folyékony hulladékkal történő szennyezését. Meg kell még említeni a háziállattartásból származó, állati ürülék talajba történő beszivárgását, amely nitrát, nitrít és foszforanyagokkal szennyezi a felszín alatti vizeket.

A településnek törekednie kell a szennyvízhálózat kiépítésére, a szippantott szennyvíz mennyiségének csökkentésére, valamint a nem megfelelő szennyvízgyűjtő aknák felszámolására. A szennyvízhálózatra történő rácsatlakozási arány növelését országosan a talajterhelési díj bevezetése hivatott elősegíteni.

c.)Csapadékvíz elvezetés

A község csapadékvíz elvezető rendszere többségében nyílt, felszíni földmedrű csatornarendszer. A csatornák kiépítettsége a település belterületén 100%-os, a külterületen lévőkről nem áll rendelkezésre adat. A meglévő csapadékvíz elvezető csatornák közel 30%-a felújításra szorul. Szászfa község a Rakacai-tó vízgyűjtő területén található, ahol nagy probléma az iszabemosódás, melynek fékezésére hordalékfogó gátakat kell építeni.

A környezeti előírásokat is kielégítő normatív célkitűzések megfogalmazása során vízüdelmi szempontból figyelembe kell venni a vízgazdálkodásról szóló módosított 1995. évi LVII. Törvényben, valamint a vízhasználatok, csapadékvíz elvezetés, szennyvízkezelés és elhelyezés rendjét szabályozó vonatkozó rendeletekben foglaltakat.

A csatornák csak a folyamatos ellenőrzés és karbantartás mellett funkcionálhatnak tökéletesen, mely feladatok elvégzése jelenleg is a helyi közmunakaprogram részét képezi, azonban a helyi források szűkössége miatt az árokrendszer felújítása, illetve a további árokrendszer kiépítése csak pályázatok útján valósítható meg.

e.)Energia ellátás

A fűtésre, világításra, közlekedésre és az élet egyéb más területein igénybevevett energiát túlnyomórészt környezeti energiákból nyerjük és felhasználásuk melléktermékei is a környezetbe kerülnek.

Rendkívül fontos, hogy a rendelkezésre álló készletekkel fenntartható módon gazdálkodjunk, az energiákat hatékonyan és takarékosan használjuk, környezetünket minél csekélyebb mértékben szennyezzük.

A község energia ellátása a jelenlegi igényeket kielégíti. A legnagyobb fogyasztó a helyi önkormányzat. A villamosenergia-hálózat kiépítettsége 100 %-os. A közteri világítás korszerűsítése érdekében és költségátakarékossági szempontokat figyelembe véve a közteri lámpatestekben energiatarékos izzók vannak.

Gázhálózat

Gázszolgáltatás nincs a településben, belátható időn belül nem is várható. Jellemző tüzelési forma a vegyes tüzelésű kazánokban a szén és a fa.

Cél a fosszilis energia felhasználás csökkentése és elmozdulás szükségessége az alternatív energia használat felé. Pl. napenergia, szélenergia.

5.)HÍRKÖZLESI JAVASLAT

A község távbeszélő hálózata kiépített.

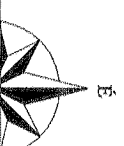
A település területén belül a körzeti telefonhálózat üzemeltetője a T-Com Rt., a terület távközlési adottságai jónak mondhatók. A beltérületen föld- és légkábeles távközlési hálózat fordul elő. A vezetékek nélküli hálózat jelenleg a településről nem érhető el.

SZÁSZTEA

TELEPÜLÉSRENDÉZÉSI TERV

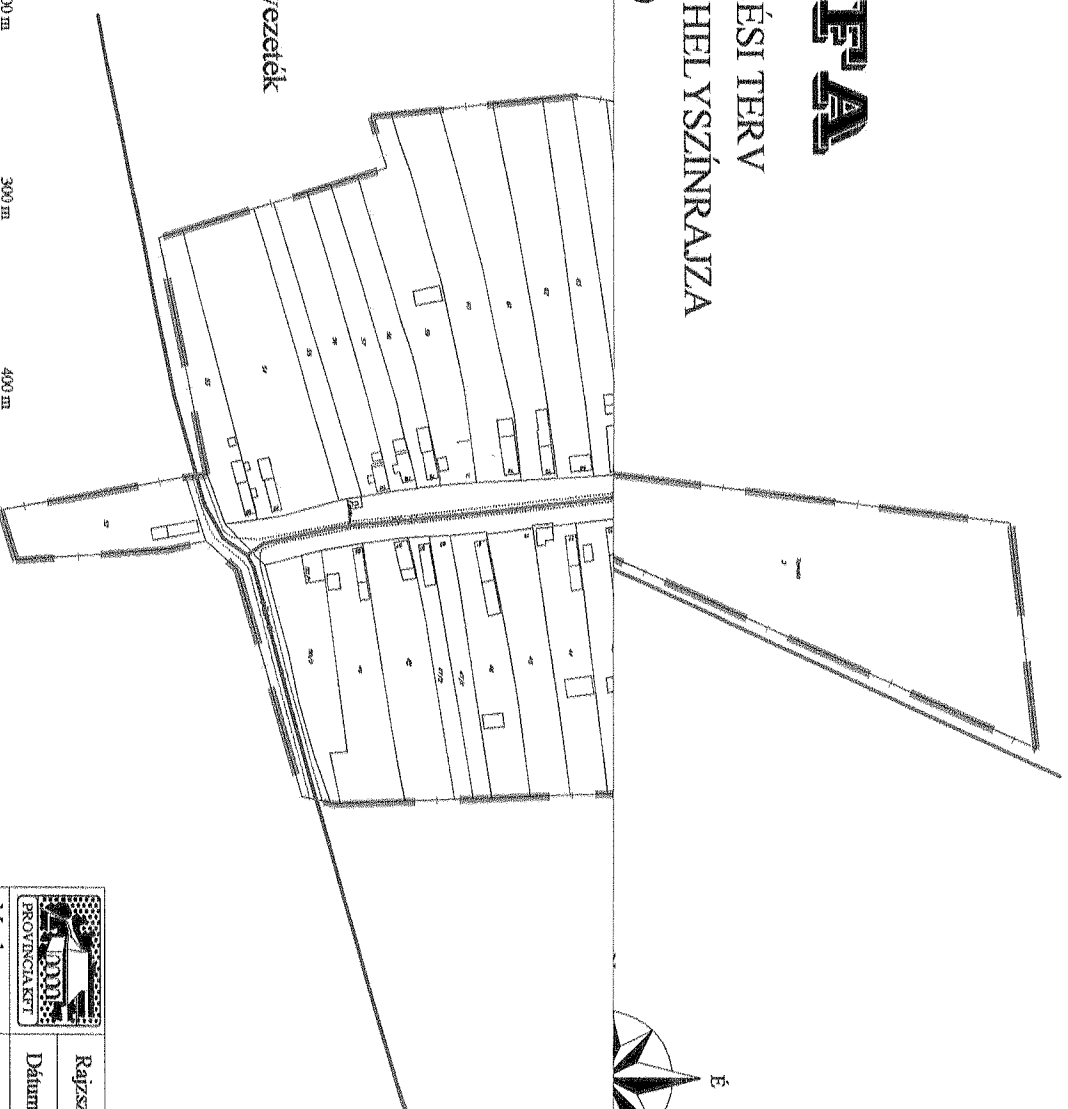
IVÓVÍZVEZETÉK HÁLÓZAT HELYSZÍNRAJZA

M = 1 : 4000

JELMAGYARÁZAT

Meglévő ivóvízvezeték

Rajzszám: A-IV

Dátum: 2009. május hó

Munka megnevezése: SZÁSZTEA ivóvízvezeték helyszínrajza

Tervező: Soltész Jánosné

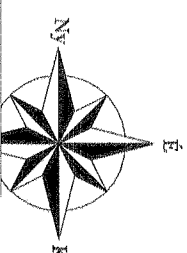
TIT-1-05-0114-SZKI/2001.

SZÁSZFA

TELEPÜLÉSRENDÉZÉSI TERV SZENNYVÍZ ELVEZETÉSI JAVASLAT

M = 1 : 4000

DETERDÜLT

JELMAGYARÁZAT

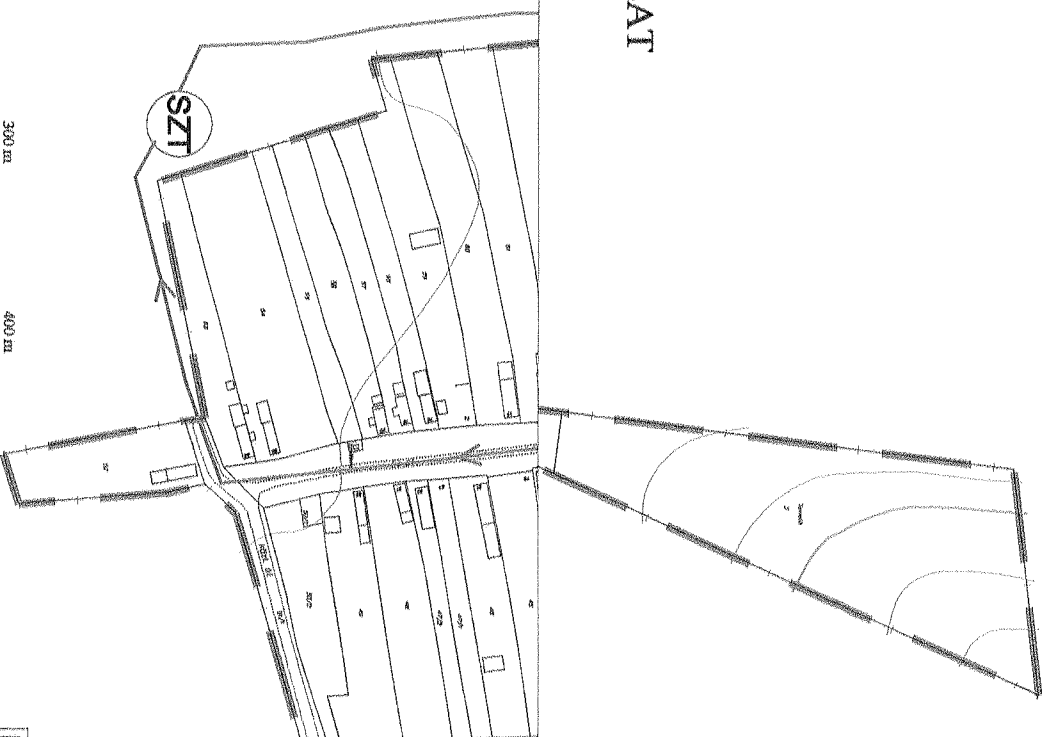

Tervezett gravitációs

szv. csatorna

Szennyvíztisztító
kisberendezés

Munka
megnevezése:

SZÁSZFA szennyvízelvezetési javaslat

Tervező:

Soltész Jánosné
TT-1-05-0114-SZKI/2001.

Rajzszám: A-SZV

Dátum: 2009. május hó

SZÁSZTEA

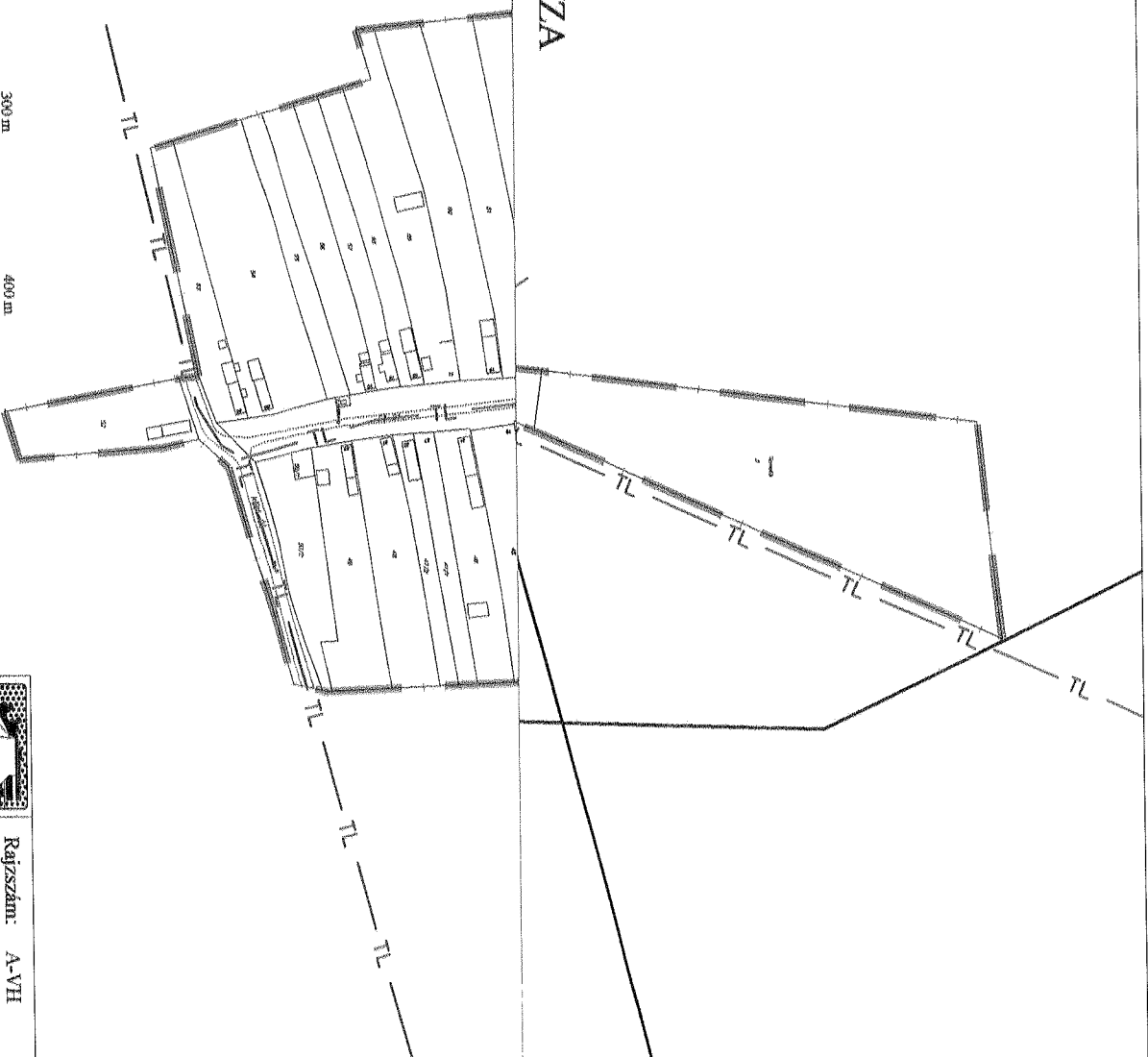
TELEPÜLÉSRENDÉZÉSI TERV VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS ÉS HÍRKÖZLŐ HÁLÓZAT HELYSZÍNRAJZA

JELMAGYARÁZAT

— TL — TL — TL — Hírközlő légkabel

— Villamosenergia légvezeték

● Hírközlő légkabel

Munka
megnevezése:

Tervező:

Rajzszám: A-VI
Dátum: 2009. május hó

SZÁSZTEA villamosenergia ellátás és
hírközlő hálózat helyszínrajza

Soltész Jánosné
TT-1-05-0114-SZKI/2001.

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

V.

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

**SZÁSZFA
KÖZSÉG**

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

A környezeti vizsgálati terv, jelen esetben SZASZFA község településrendezési tervének készítése az egyeztetési és elfogadási eljárási folyamat része. A kidolgozást, az egyeztetést és elfogadást, illetve annak eljárását a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet írja elő.

Előzmények, különösen a tematika tartalma

A környezeti értékelés a településrendezési terv önálló része, illetve munkarésze. A környezeti értékelésnek azt az információt kell tartalmaznia, ami a Kvt. 43.§ (7) bekezdésében foglaltak, valamint a 7. § (4) bekezdés szerinti tematika kiegészítéséhez a jelenleg ismertek és vizsgálati módszerek, a terv tartalmának és részletezettiségenek, a döntéshozatali folyamatban elfoglalt helyének figyelembevételével megkívánható. A környezeti értékelés kidolgozásához felhasználható minden rendelkezésre álló környezeti hatásra vonatkozó korábbi, vagy folyamatban lévő tervezési, illetőleg programalkotási munkából származó, valamint a közösségi jogszabály végrehajtása során keletkezett információ.

1.2.a tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti vizsgálat és értékelés kapcsolódik a településtervezés teljes folyamatához. Nagyon sok az átfedés pl. a jelenlegi környezeti állapot a földrajzi terület, a természeti erőforrások vonatkozásában. Különösen fontos a vizsgálat és értékelés. A javasolt intézkedések, pl. csaknem azonosak a kompenzáció lehetőségeivel. Pl. az ökológiai aktivitásérték számítással kimutatott környezet szempontú intézkedésekkel.

1.3.a környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv, illetve program alakulására

SZASZFA község esetében nem várhatók sem rövidtávon, se hosszabb távon nagyobb volumenű fejlesztések.

1.4.a környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétel, az indokok összefoglalása

A településrendezési terv felülvizsgálata során már előkészítési folyamatban megadták előírásaikat az államigazgatási szervek. A környezeti vizsgálat szempontjából legfontosabb szervek az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, az Állami népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Miskolci Kistérségi Intézete, az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Állami Főépítész, valamint a BAZ Megyei Földhivatal, -előzetes állásfoglalásukat megadták, melyben felhívták a figyelmet a termőfölddel való takarékos gazdálkodásra, a táj- és természetvédelem, az ár- és belvíz védelem szempontjainak érvényesítésére. Mindemellett a település Önkormányzata, illetve a lakosság tudomásul véve a környezeti szempontokat már elodázhatatannak tartja a gazdasági célú fejlesztéseket a növekvő munkanélküliségi gondok miatt. Ezért szükséges a kereskedelmi gazdasági területek kijelölése.

1.5. a környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek (mint pl. technikai hiányosságok, bizonyos ismeretek hiánya stb.), az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok.

SZASZFA településrendezési tervében új területek belterületbe vonása nem szerepel,

2. A terv, illetve program és a kidolgozásukkor vizsgált változatok (a továbbiakban: változatok) rövid ismertetése

Tervváltozatok nem készültek, mivel a település önkormányzata konkrét területeket nem kíván átminősíteni.

2.1. a terv, illetve program céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket
SZASZFA község településrendezési tervének készítése során jelentősebb területátminősítéseket nem végeztünk.

2.2. a terv, illetve program összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

Az Országos Területrendezési Terv, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területrendezési Terve övezeti besorolás miatt, a munkahelyteremtést jelöli meg egyik legfontosabb stratégiaaként, de erre igazából csak a turizmusfejlesztés, a vadászati, erdőgazdálkodás nyújt némi lehetőséget, illetve a helyi mezőgazdálkodás illetve a közeli gyümölcs ültetvények.

2.3. a változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása

Nincsenek változatok.

3. A terv, illetve program, valamint a változatok megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

Nincs ilyen jellegű fejlesztés

3.1. a terv, illetve program céljainak összevetése a terv, illetve program szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal;

Hazánk is aláírta az ún. Kiotói Egyezményt, vagyis a széndioxid egyezményt. Elkészült a VAHAVA program mely a klímaváltozás tényezőit vizsgálja. Különösen fontos ezért a környezeti technológiák letelepítése. Fontos továbbá az energia takarékos megoldások keresése pl. passzív házak, de az aktív megoldások pl. hőszivattyú, napkollektorok alkalmazása is segíti a hosszútávú környezetvédelmi stratégiát. Mindez összhangban van a környezet- és természetvédelemmel.

3.2. környezeti védelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétel a tervben, illetve programban

A tervezett lakóterületek meglévő kertségek beépítésével, illetve foghíjak beépítésével hosszútávon is megoldható

3.3. a terv, illetve program céljainak egymás közötti, illetve a releváns tervek, illetve programok (2.2.) céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból;

Ld 2.2. pont

3.4. a jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel, illetve programmal összefüggésben lévő elemeknek ismertetése;

Ld 12.2.pont

3.4.1. földrajzilag lehatárolt tervezési terület esetén, illetve, ha a hatásterület földrajzilag lehatárolható, a terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amellyeket a terv, illetve program megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol,

ALAPÁLLAPOT

Somogyi-Péchy tájkataszteri besorolása alapján a SZASZFA B. A. Z. megyében az Északi- középhegység makro régión belül a Cserhát-domborzat mezotájon belül a 6.8.52. Rakaca-völgymedence kistérséghez tartozik.

Domborzati adatok

A kistáj K-Ny-i irányú völgymedence a Tornai-domborzat és a Cserhát között. A felszín kb. 40 %-a völgytalp, 40 %-a domborzati határ és lejtők. 20 %-a tagolt medencedomborzati orográfiai domborzattípusba tartozik. A Rakaca-patak geneitikai okokra visszavezethetően terjedelmes vízgyűjtő területe aszimmetrikus, a D-i rész fejtlenebb. A vízfelület alsó szakasza teraszos. A tszf-i magasság 154 és 287 m közötti. Az átlagos relatív relief 55 m/km², a kistáj d-i részén átlag felel. A vízfelület átlagos értéke 2,2 km/km². Intenzív a talajerózió a Rakacától D-re eső területeken.

Földtani adottságok

A kistáj felszínének közel 70 %-át pleisztocén, 10-15 %-át pedig paleozóos és pliocén üledékek borítják. A terület Ny-i részén a paleozóos (devon) mészkövekből és agyagpalákból álló rög közel K-Ny-i, határozott tektonikus vonal mentén csatlakozik a Rakaca-völgyhöz. A regressziós völgy felső szakasza már laza üledékekbe mélyült, itt a vörösbarna lejtőanyag-nyirok borítás a gyakori. Jellemző töresírányai a K-Ny-i és az E-D-i; ez utóbbiakat a Rakaca futásiránya is jelzi. Átlagos szeizmicitás-értékű terület (6° MS)

A rakacai mész (0,8 Mt műrevaló készlet) és a rakacaszendi disztrómföld (1,7 Mt műrevaló készlet) regionális igények kielégítésére alkalmas.

Eghajlat

Mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz éghajlatú kistáj. A évi napfénytartam nem éri el az 1850 órát, nyáron 700 óránál kevesebb ideig süt a nap, télen 160-170 óra naposítást élvez a kistáj.

Az évi középhőmérséklet sokévi átlaga $8,7-8,9^{\circ}\text{C}$, a tenyészidőszaké pedig $15,5-15,8^{\circ}\text{C}$. A 10°C középhőmérsékletet meghaladó napok száma 175, tavaszi átépésének határnapja április 18, az őszé október 12. A fagymentes időszak hossza kevesebb, mint 160 nap, még április 25 után és már október 5-7 körül is számíthatunk fagypon alatti lehűlésekre. A legmelegebb nyári napok maximum hőmérsékletének átlaga $32,3^{\circ}\text{C}$, a téli abszolút minimumoké $-15,5$ és $-15,8^{\circ}\text{C}$ közötti.

Kevéssel 650 mm felett várható az évi csapadék mennyisége, s ebből a nyári felévben 420 mm eső hull. A legnagyobb 24 órás csapadéokra vonatkozóan nincs adat. Évente mintegy 50 napon át hótakaró borítja a talajt, az átlagos maximális hóvastagság 20 cm.

Az ariditási index értéke 1,10 körül.

Uralikodó szélirány a Ny-i, az átlagos szélsébség 2 m/s körül.

A Ny-i részekben összefüggő erdők vannak, a megművelhető területeken a kevésbé fagyérzékeny mezőgazdasági kultúráknak kedvez az éghajlat.

Vízrajz

A Bódvába torkoló Rakaca-patak völgyére terjed ki.

$$L_f = 2 \text{ l/s.km}^2; L_t = 11\%; V_h = 50 \text{ mm.}$$

A meszesi vízmércaállomás adatai szerint a Rakacán az $L_{KV} = 10 \text{ mm}$, $L_{NV} = 236 \text{ mm}$, $K_{OQ} = 0,55 \text{ m}^3/\text{s}$ volt. Az adatok egyértelműen utalnak a szélsőséges vízjárásra. Heves árvezet a hóolvadás és a kora nyári esők idején jellemzőek. A völgytalp azonban csak rövid ideig kerül víz alá. Az árterület benyúlik a mellékpatakok völgytorkolatába is. Területe $14,3 \text{ km}^2$, amiből $1,7 \text{ km}^3$ beiterület, $1,8 \text{ km}^2$ szántó, $10,4 \text{ km}^2$ rét és legelő, $0,3 \text{ km}^2$ erdő. Intenzív feltöltődés a Rakaca völgytalpán a mellékpatakok torkolata alatt figyelhető meg.

A völgy a Borsodi Regionális Vízellátó rendszer alapvető fontosságú nyert duzzasztott táváról nevezetes, amelynek felszíne 200 ha és $5,5 \text{ millió m}^3$ vizet tartalmaz az ipari vízellátás számára. Ezenkívül Martonyi mellett van egy 4 ha-os halastó.

Összefüggő talajvízszint csak a völgyekben van, ahol 2-3 m között helyezkedik el. Mennyisége nem számottevő és nitrátos jellege miatt nem igen használható. Hasonlóan kevés a rétegvíz is. Az artézi kutak száma is, vízhozama is alacsony. Részleges közüzemi vízellátás csupán Martonyiban van. A többi település vízellátása nagyjából részben ideiglenes jellegű. A vízkészletek elméleti kihasználtsága 50 % körül.

Növényzet

A terület növényföldrajzi hovatartozás szempontjából a Sajó-völgy kistájai megfigyelik. Potenciális erdőtüskésülsői a szubmontán égerligetek (Alnetum glutinosae-incanae), a keményfás ligeterdők (Quercus-Ulmum), a pannóniai cseres ligetek (Quercus-petraea-cerris) és a gyertyános kocsánytalan tölgyesek (Quercus-petraea-Carpinetum). Megtalálhatók a hegyi kaszálórtek (Festuca rubrae-Cynosuretum), valamint a völgyi mocsárrtek (Molinietum). Jellemző a kigyógyókertü keserű (Polypodium bisorta), a kockás kotulillom (Fritillaria

meleagris), a széftű (Mercurialis perennis), a turbánlilium (Lilium martagon) előfordulása. Az erdőművelésbe vont területeken vegyeskorú keménylombos és fenyőerdők találhatók. Az összes erdő átlagos évi folyónövedéke 3,2-3,7 m³/ha. A mezőgazdasági művelés a búza (15-30 q/ha), a rozs (15-25 q/ha), a vöröshere (20-30 q/ha) és a málna (1-5 q/ha) termesztésével jellemezhető.

Talajok

A kistájat zömmel nyírokszerű agyagon kialakult agyagbemosódásos barna erdőtalajok borítják (75 %). Mechanikai összetételük agyagos vályog, vizgázdalkodásukra a gyenge vízzezető és a nagy víziraktározó képesség, az erős víztartás jellemző. Erősen, kisebb részben savanyúak. A VII. termékenységi kategóriába tartoznak. Mintthogy az alacsonyabb térszíneket borítják, túlnyomórészt mezőgazdasági területek, erdőültetések csupán 7 %.

a.) A talajtípusok területi megoszlása (%)

Talajtípus kód		Területi részesedés	
04	31	9	16
07	07	75	
04	04		

b.) A talajtípusok területi elterjedése a domborzati adottságok függvényében (%)

Talajtípus kód	Lejtőkategória			
	0-5	5-17	17-25	>25
	25	—	60	15
	12	18	51	11
31	88	12	—	—
07				
04				8

c.) Területhasznosítási módok területi eloszlása a talajtípusok függvényében (%)

Talajtípus kód	Területhasznosítási mód			
	rét, legelő	szántó	szőlő	gyümölcsös
	34	—	—	13
	21	70	—	7
31	28	22	—	—
07				—
04				53
				kopár

A völgyperem magasabb térszínein redzina talajok képződtek; területi részarányuk 9 %. Ezek a mészkövön kialakult, köves, sekély termőrétegű és emiatt szélsőséges vizgázdalkodású talajok terméketlenek, füves és kopár területek. A Rakaca-völgy nyers öntéstaljai (16 %) agyagos vályog mechanikai összetételűek, vizgázdalkodásuk és termékenységi besorolásuk az agyagbemosódásos barna erdőtalajokéval megegyező. Többnyire réti-legelő területek (80 %-ban), kisebb részük szántó.

Sajátos táji adottságok.

A kistái települési nemzetközi forgalmat is lebonyolító főútvonalakról leágazó alsóbrendű útvonalhálózatról közelíthetők meg. A természeti adottságok az intenzív szántóföldi és kertgazdasági területhasznosítás számára jórészt kedvezőtlenek, ill. mérsekeltten kedvezőek. A kistái üdülési-rekreációs potenciálja – elsősorban a regionális hétvégi kiránduló turizmus számára – a táji szépségen, a Rakacai-vízterázon és annak strandolásra is alkalmas partszakaszán alapul. Mindezeket az adottságokat előnyösen fókuszál a regionális jelentőségű természeti értékek (természetvédelmi terület: Várhegy; növényritkaságok: Szászfa) és a kultúrtörténeti emlékek (XII., XV. századi román-gótikus alapokon nyugvó barokkizált templomok: Krasznokvajda, Rakacaszend). A fogadókészség fejlesztésével a területen jelentősebb nagyságrendű regionális üdülési igény elégíthető ki.

Tájtípológiai összegzés

Szubkontinentális, mérsékeltten hűvös, mérsékeltten száraz területre több kisebb tájtípusra tagolódik.

Központja a Rakaca-patak helyenként ligetes, jobbára fiatal, nyers öntéstalajjal fedett völgymedencékkel és szorulatokkal tagolt teraszos völgye, amely kb. a kistái 40 %-ára terjed ki. Alacsonyabb részeit rétek és legelők, magasabb szintjeit szántók hasznosítják.

A völgyet két oldalról cseres tölgyes erdőmaradványos, agyag-nyírok lejtőüledéken képződött agyagbemosódásos barna erdőtalajú, eróziós-deráziós völgyekkel tagolt deombőség keretezi, amelynek mezőgazdasági hasznosítása uralkodó jellegű.

A völgy Ny-i szakaszának két oldalán paleozoos közetű, rendzina talajú kis rögcsoport is emelkedik, mintegy 10 %-os területű részarányban, amely bokros erdővel, rétfelével és gyenge szántóval külön típusfáciest képvisel. Kristályos mészkövet korlátozott bányászati hasznosításra is alkalmas.

Krasznokvajda térsége a Rakaca patak vízgyűjtő területeként a RAKACAI-TÖ hástérületének szerves része. A tö vízminőségjavító intézkedési terve Krasznokvajda közigazgatási területére is kiterjed. A település nagyobbik része az RI/7-es, a kisebbik része pedig az RI/6-os vízgyűjtő területéhez tartozik.

3.4.2. a környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása (eltartóképeség, terhelhetőség)

3.4.3. a fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv, illetve program nem valósulna meg

SZASZFA község közigazgatási területén Országos védelem alatt álló védett területek találhatók, és a tervezett Csereháti TK területével is érintett. Ökológiai hálózattal érintett, NATURA 2000 területekkel nem érintett. A terület terhelhetősége közepes szintű.

3.5. a terv, illetve program megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.5.1. természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik,

3.5.2. olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak (különösen azok, amelyek olyan befektetői, termelői vagy fogyasztói magatartást váltanak ki, vagy ösztönöznek, illetve egyéb olyan tendenciákat erősítenek, amelyek természeti erőforrás igénybevételéhez vagy környezetterheléshez vezethetnek, olyan fajta beruházásokat, fejlesztési irányokat részesítenek előnyben, amelyek további környezetterhelő vagy igénybevevő fejlesztéseket vonzanak, ösztönöznek vagy ha kumulatív hatások léphetnek fel).

SZÁSZFA község Önkormányzata nem kíván olyan betelepülőket fogadni a mely jelentősebb környezetterhelést eredményezne.

3.6. az előző pontok szerint meghatározott információkból kiindulva a terv, illetve program megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrelézése:

3.6.1. jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés esetén különös tekintettel:

3.6.1.1. a környezeti elemekre (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre),

3.6.1.2. a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzításra,

3.6.1.3. a Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint a területeken lévő előhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire, továbbá

3.6.1.4. az előbbi hatások következtében az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében - különösen életminőségében, kulturális örökségében, területhasználata feltételeiben - várhatóan fellépő változásokra;

A felmért és beépítésre szánt területté átmínősítendő területek nem érintenek országosan védett természeti terület, s helyi védelem alatt sem áll.

3.6.2. a közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése esetén különös tekintettel:

3.6.2.1. új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerosódására,

3.6.2.2. környezettudatos, környezethatár magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására,

3.6.2.3. a helyi adottságoknak megfelelő optimális természetközeli, terület-felhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására,

3.6.2.4. olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak,

3.6.2.5. a természeti erőforrások megújulásának korlátozására,

3.6.2.6. a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására;

Az önkormányzati szándék és település-rendezési terv előírásai szerint sem lehetnek zavaró hatásúak.

3.7. a környezeti következmények alapján a terv, illetve program és a változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása.

A területre betelepítendő konkrét tevékenység nem ismert és belátható időn belül nincs ilyen szándék.

4. A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, a tervben, illetve programban szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

Mivel nincs fejlesztés, ezért abból származó nincs környezetterhelés sincs.

5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a terv, illetve program által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni.

A szabályozási terv tartalmazza a fontosabb építési paramétereket és az övezetre jellemzően betartandó környezeti határértékeket.

6. A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

Nincsen olyan fejlesztés, mely zavarólag hatna. A község a kitörési pontot a turizmus, különösképpen a vadász turizmus, ökoturizmus fejlesztésében látja, szóba jöhetnek a kisebb fesztivál jellegű rendezvények, pl. vadászok napja meg szervezése, ez viszont csak alkalomszerű kisebb terheléssel járna.

7. Közérthető összefoglaló

A település közigazgatási területén belátható időn belül nincs olyan fejlesztés ami környezetterhelést okozna.

Atminősítendő területek nincsenek, ezért nincs biológiai aktivitás érték kompezáció.

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE BIOLÓGIAI AKTIVITÁSERTEK SZÁMÍTÁS

SZASZFA KÖZSÉG

VI.

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

**SZÁSZFA
KÖZSÉG**

VII.

A 2001. évi LXIV. örökségvédelmi törvény előírja az örökségvédelmi hatástanulmány készítésének kötelezettségét

A hatástanulmány feladata:

1. Biztosítani, hogy a kulturális örökség a tervezett változtatás után

- a) fennmaradjon,
- b) jövőtényleg kárt ne szenvedjen,
- c) továbbélési feltételei biztosítva legyenek,
- d) megnyilvánulásának egysege, hitelessége, esztétikai minősége, méltó környezete kárt ne szenvedjen,
- e) használati, fenntartási feltételi javuljanak,
- f) a környezet változtatási folyamatába szervesen illeszkedjen.

2. Biztosítani, hogy a tervezett változások figyelembe vegyék

- a) a kulturális örökségben rejlő fejlesztőerőt,
- b) az örökség logikai rendszereinek elveit
- táj – és területhasználatban,
- történeti szerkezet vonatkozásában,
- társadalom, életmód, és kultúra vonatkozásában,
- c) a megoldások változataiban a kulturális örökség érdekvédelmének prioritását,
- d) az örökségben okozott károk ellentételezést,
- e) a kockázati tényezők minimalizálását.

Az örökségvédelmi hatástanulmány tartalma két alapvető részből áll: vizsgálatból és hatáselemzésből.

A vizsgálat feltárja és megállapítja a terület **történeti**, régészeti, **táji**, **településszerkezeti**, **településképi értékeit**:

- a karakteralkotó jellemzőit, mint telekszerkezet, beépítés mód, épülettípus,
- a védettségeket műemléki és régészeti, akár egyedi, akár területi értelemben,
- védettség javaslatokat tesz műemléki, vagy helyi kategóriában.

A hatáselemzés összeveti a tervezett rendezési, szabályozási szándékok és a megállapított értékek összefüggéseit:

- természeti, táji hatásokat,
- településképi, sziluett – és utcaképi hatásokat,
- régészeti értékek feltáráhatóságát, megmaradását, bemutathatóságát,
- történeti térbeli rendszerek alakulását,
- műemlékek, együttesek jövőjét a tájban, a szerkezetben, a település életében,
- megújulás, fenntarthatóság esélyeit,
- karaktererősödést, vagy változást,

- környezeti terhelések és az örökség műszaki állapotát,
- kárenyhítés lehetőségeit.

Az örökségvédelmi hatástanulmány segíti az ÉRTÉKŐRZŐ megújulást, illetve az **integrált műemlékvédelmet**. A stratégiai területek kiválasztásában prioritást nyer az ún. „zászlóshajó” terület pl. a településközpont megújítása, illetve a település kapuk létesítése már nem csak az értékek megmaradását, de **új értékek teremtesét** is szolgálhatják.

A megváltozott fejlődési irányok, a kényszerű és a természetes változások egyre nagyobb lehetőségeket teremtenek általában, ugyanakkor a műemlékekre leselkedő veszélyek is megnöttek. Rohamosan nő a veszélyeztetett, vagy kilátástalan sorsú műemlékeink száma.

Egy kis közösség számára jelentős helyi emlék mások világát is gazdagítja, ami épp oly fontos, mint egy országos híru műemlék. De a védett műemléket is sokszor veszély fenyegeti. Gyakran tisztelet övezi, mégis előfordul, hogy környezetét pusztítják. Így elveszítheti az épület a kapcsolatot a környezetével, a tájjal, eltűnnek az összefüggései. Szép és érdekes marad az épület, de a lényege már nem látható.

Az örökség védelme tehát nagyobb figyelmet érdemel, mivel szellemiséget is képvisel, ami környezetét is meghatározó történetiséget és kultúrát hirdető fogalomma is vált.

A hagyományok ápolása rangot ad, tekintélyt sugároz, a hagyományt őrzi és örökíti, vagyis értéket képvisel. A megőrzés első lépése a megbecsülés, fontos hogy társadalmi ügyé váljon. Nem lehet gazdaságossági kérdés a védelme és a megőrzés módja.

Az örökség és műemlékvédelme tehát befektetésre érdemes

SZASZFA KÖZSÉG településképeinek és történelme szempontjából épített környezetének védelme, a település építészeti és természeti örökségének jellemző karakterének a jövő nemzedékek számára történő megóvása kiemelt célkitűzés tehát.

A település épített és természeti értékei a nemzet kulturális kincsének része, ezért megóvásuk, fennmaradásuk, jelentőségükhöz méltó használatuk és megfelelő bemutatásuk közérdek.

Az építészeti értékek számbavétele jó alkalom arra, hogy észrevegyük azok sérülékenységet, muandóságát és a megőrzés munkájának összetettségét is. Az értékozás nemcsak egy szűkebb szakma érdeke és feladata, hanem mindenkié, s a megvalósításhoz szükség van a település minden lakójának széleskörű össze-fogására. Szükséges számba venni azon épületeket, melyek valamilyen módon szerepet játszottak a település történelmében. Vizsgálni kell ezen épületeknek a településszerkezetben elfoglalt helyét, a későbbiek során a szabályozási vonalához viszonyított helyét, a szomszédságban lévő épületeket, a műszaki állapotot, továbbá az esetleges épület- felújítások nem okoztak-e visszafordíthatatlan károkat.

Altalános alapelv, hogy míg a védett épületek, objektumok megóvása, fenntartása, jelentőségükhöz méltó használata minden lakó számára közérdek, addig a tulajdonosok számára bizonyos többletterhet jelent akár rendeltetési mód változtatásánál, épület felújításnál, vagy akár épület megszüntetésének (bontásának) tekintetében.

1.) TERMÉSZET, TÁJ, TÁJHASZNÁLAT – TELEPÜLÉSHÁLÓZAT ÉS TELEPÜLÉSSZERKEZETI ÖSSZEFÜGGÉSEK, TELEPÜLÉSKÉP, TELEPÜLÉS KÁRAKTER, VÉDETTSÉGEK, AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTEK, TERÜLETHASZNÁLAT ÉS TERÜLETI ÁLLAPOT.

A település fekvése

Encstől 25 kilométer távolságra fekszik.

Története

Szászfa (Százfa) Árpád-kori település. Első írásos említése 1351-ben történik *Zazfa* néven.

A település első ismert birtokosai **Tekus** fiai voltak, de a birtokot [V. István]] király hűtlenség miatt elvette tőlük. 1273-ban IV. László király visszaadta nekik.

1323-ban a jánoki uradalom határárásakor említették. Ekkor a Balog nemzetségbeli Athfi **Otiz fia Henrich**nek János nevű fiának birtoka volt.

1317-1319-ben dézsmáját az egri püspök átengedte a káptalannak.

1332-ben a pápai tizedjegyzék szerint papja 15 garas, 1335-ben 5 garas pápai tizedet fizetett.

A töröknek behódolt, így kétéleé fizetett adót. A csapások ellenére nem vált pusztává, de lakói nagyon megfogyatkoztak.

A 18. század elején lakói főleg nemesekből álltak, csak 3 jobbágyportája volt. 1780-ban építették föl református templomukat.

Nevezetességei

- Református templom
- Turul szobor: az első és a második világháborúban elesett szászai katonáknak állít emléket.
- Nagyboldogasszony római katolikus kápolna
- Kisboldogasszony görög katolikus kápolna

2. VÁLTOZTATÁSI SZÁNDÉKOK

a.) Településhálózati és tájhasználati változás,

Alapvető változás a tájhasználatban annyiban várható, hogy az ún. „non food” mezőgazdasági szisztema alapján előtérbe kerülnek az erdőtelepítési programok, illetve az ipari növények termesztése, ez esetenként színesíti a tájat, mivel nagy felületű virágzó táblák is megjelenhetnek.

b.) Településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás,

A településszerkezetében szinte az elmúlt 50-60 év óta nem történt változás.

c.) Infrastrukturális változás,

A község részlegesen közművesítettnek tekinthető.

d.) Népesség, életmód, társadalom, kultúra változása.

Javulnak az iskolázottságbeli mutatók.

3. HATÁSELEMZÉS, TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSHÁLÓZATI KÖVETKEZMÉNYEK, TERMÉSZETI, TÁJHATÁSOK,

A település sziluettben megjelenő dombok és a környék erdeinek, valamint a környező települések templom tornyainak látványa felértékelődik.

a.) A településképp feltárulásának változásai

A településképet alapvetően a templomtorny főkuszálja. Ezt a fő látvány pontot nem szabad elépteni.

b.) A régészeti emlékek feltáruhatóságának, megmaradásának, bemutatathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei,

A régészeti területek feltárása és bemutatása, illetve a jelenleg feltárt területek fejlesztése szerepel a településfejlesztési tervében.

A régészeti területek vonatkozásában el kell végezteni az ún. OSZTÁLYBA SOROLÁST, mely alapján eldönthető mely területek:

-veszélyeztetettek,

-kevésbé veszélyeztetettek,

-védelmük hosszú távon is biztosított

További értékelés szükséges olyan vonatkozásban, hogy mely régészeti területek tekintendők erőforrás területnek, melyek növelik a települési értéket integrált védelemmel, melyek azon területek melyek állaguk, vagy fennmaradásuk nem

befolyásolják a településrendezést, illetve melyek a kevésbé értékes, vagy csak már csak elnevezésükben fennmaradt régészeti területek.

c.) A történeti térbeli rendszerek alakulása,

A település épített környezetének állapotát az épületek összetétele, azok állapota határozza meg. A régió és ezen belül a megye településképeinek legidőutalóbb tényezője a településszerkezet, vagyis az utcák, a házak egymáshoz való viszonya, a telkek elrendezése, formája. A lakóházak évtizedek alatt többször átalakultak, de a még fennálló csűrök, pincék őrzik a több száz évvel ezelőtti gazdálkodási mód emlékeit.

SZÁSZFA településen műemléki védelem alatt álló építmény nincs.

SZÁSZFA településen a házak 70 %-a a háború előtt épült hosszú parasztházak közül kerül ki. Az 1960-as, 70-es években épült, jellemzően sátor tetős lakóházak aránya kb. 30 %.

d.) A műemléki együttesek, műemlékek eszmei, használati és esztétikai jelentőségének alakulása a tájban, településszerkezetben, épített környezetben, a település életében,

Folyamatosan felértékelődik. Műemlék ugyan nincs, de a település vezetősége kiemelt figyelmet fordít az értékek megőrzésére.

e.) A műemlékek megújulásának és fenntarthatóságának gazdasági esélyei,

A folyamatos pályázati rendszerek keretén belül lehetséges. Az AVOP keretein belül és várhatóan az készülő NFT –ben is a falu – és városfelújítási programok is lehetőséget biztosítanak erre az alábbi témakörben

Falufejlesztés és – megújítás

Intézkedés: Falufejlesztés, - megújítás a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése.

Tevékenységek

Leromlott állapotban lévő, építészeti értékeket hordozó településszerkezeti egységek, épületek (minimum három elemből álló egység) stílusjegyek megtartásával történő külső felújítása. Egységes, rendezett településkép kialakítása, Műemléki és egyéb kulturális értékeket hordozó, és helyi védettség alatt álló épületek, történelmi és régészeti értékek felújítása,

...

A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás
A támogatás mértékének felső határa:
közélt (nem vállalkozás) fejlesztés esetén: 75 %

vállalkozás estén: amennyiben a fejlesztés nem jövedelemtermelő beruházás: 75 %, amennyiben a fejlesztés jelentős jövedelmet generál: 50 %

A támogatás maximális összege projektenként: 60 millió Ft

A pályázatok készítésénél alapvető szempontok

- „Partnerség elve”

- partnerség a finanszírozásban: a sokféle forrás összefonódása

- ennek (is) hatására: partnerség a projektek megtervezésében és végrehajtásában

- jól szervezett, intersektoralis működés a közéletben - közös akciók

- jól szervezett és aktív civil társadalom – hatékony, „jól támogatható”, újabb szervezetek alakítása

- A trend: csökken a közpénzből való finanszírozás, ezért új módszereket kell találni a privat források bevonására

- Allandóan bizonyítani kell az örökségbe fektetett pénz **gazdasági** hasznosságát

- ehhez monitoringra, kutatásokra (közgazdasági vetület)

- a vizsgálatok közzétételére van szükség

- jól kommunikált források

- jól strukturált források

- a kisebb összegű, ezért több helyre elosztható források fele való eltolódás

Támogatási prioritások:

- veszélyeztetett műemlékek

- más támogatásra nincs lehetőség

- I, II* kategóriájú műemlékek, jegyzékbe vett műemlékek

- helyreállítási, szerkezet-megerősítési munkák, időjárás ellen való biztonságossá tétel

Támogatási feltételei

- a helyszín – legalább részben – legyen látogatható

MI SEGÍTHETI ELŐ A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁSOK BŐVÜLÉSÉT?

- kisebb és nagyobb szakmai, társadalmi és gazdasági sikerek

- a társadalom tudatosítása

- lobbizás, az örökség ügyének a politika síkján való megfelelő elhelyezése, pozíciójának állandó erősítése

f.) A településkarakter változásának hatásai

Az Ó-faluban az eredeti karakter visszaállítása a fő célkitűzés, mert az archaikus településkép a vonzó, és ez a települési identitás alapja, a hely szellemét is ez adja. A faluközpontban a kisvárosi karakter fejlesztendő.

A régi épületeken látszik a maradandó tartalom, a használat hosszú távú célja. Az, hogy az építők a közvetlen és az újrafelkeltő emberi igényekből, a körülvevő környezetből indultak ki. Ma az anyag használat, a mérnöki munka és a rövidtávú gondolkodásra készítő kihasználtsági és megterülési mutató a legfontosabb.

Úgy látszik, hogy megbomlott az ember és a hely, vagyis a természet és a társadalmi környezet harmonikus kapcsolata. A kereslet- kínálat lokális egyensúlya is kibillent, ami régebben, pl. a századelőn még az összhang megvolt. Igaz az építványag kiválasztása, fizikai mozgatása korlátozott volt (a kő, fa, téglá) helyben adott volt. A szellemi mobilitás ekkor is jelen volt, mert pl a stílusok terjedtek, de ugyanakkor helyi értékűvé váltak. Pl. paraszt barokk, eklektika, secessio.

Az anyag, az erőforrás és az életmód helyi volt, de a tendencia helyi. Igény volt a hely, a környezet és a funkció egysége. Megmaradt az emberi lépték. Az ember és a közvetlen életfunkciók térhasználati tartalma napjainkig sem változott. Európában többször előfordult, hogy válság idején visszanyúltak a gyökerekhez, vagyis a korábbi társadalmak életfelfogásához, a látásmód, a kultúra újra felfedezése, s ezzel együtt a közösségi élet ezáltal megújult.

Altános tendencia, hogy a kereslet mindig személyesen és helyben keletkezik, míg a kínálat globális jellegű, s ez erőforrásra, anyagra, technológiára is egyaránt jellemző.

A helyi érték ma csak globálisan, azaz uniformisan tud csak érvényesülni, a helyben pedig globális termékek jelennek meg.

Szükség van tehát arra, hogy a helyi közélet és a helyi piac ismét megerősödjön, teret adva az egyéni és közösségi kifejeződésnek, akkor új építési módok, irányzatok is megjelenhetnek.

Az emberi lokalitásból kell tehát építkezni, melynek szervező alapegysége lehet a helyi önkormányzat.

Az ökológia és az ökonomia egymás ellen hatnak, s ennek a viszonynak a harmonizálásával lehet csak eredményt elérni.

Hosszútávú tartós megoldás szükségképpen egyedi megoldások keresésével lehetséges. Az ember, a természet és a közösség szimbiozisa, a globális piac kezelhetősége csak szigorú szabályok szerint előállított termék által lehetséges.

g.)A környezeti terhelések és az épített örökség műszaki állapotának összefüggései

A település egyik problémája, a lassú és nehéz járművek okozta rezgés keltés, mely esetenként allig látható hajszaí repedéseket okoz a gyakran előforduló kellő alapozás nélküli épült vályog házakon.

Kiseb jelentőségű az egyre ritkábban előforduló savas esőzés, mely általában a távolabbi térségek felől érkezik, de itt is lecsapódhat.

E környezeti terhelések kivédését jelenti hosszú távon a km út elkerülő szakaszának kiépítése.

h.)A folyamatok iránya, visszafordíthatósága,

A szerkezetváltást követően csökken a környezetterhelő hatása, megtörténik a rehabilitáció, revitalizáció és a rekultiváció.

i.)A kárenyhítés lehetősége, költsége, illetve ellentételezésének lehetőségei.

A népi lakóházak felújítása nem történik meg, ezek felújítása csak jelentős támogatással oldható meg. Az ösztönzés viszont sok esetben lehet eredményes pl. a legszelbben helyreállított népi lakóház pályázati úton történő díjazása.

3.) ÖSSZEFOGLALÓ JAVASLATOK**Műemlékek és építészeti látnivalók**

SZASZFA KÖZSÉG történelmi és építészeti értékeit tekintve figyelemreméltó település. Műemléke ugyan nincs, de minden adottsága megvan ahhoz, hogy a falu felújítás terén is eredmények szülessenek

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSOK

A javasolt értékvédelmi terület, illetve azok környezetében nagyobb változtatást a rendezési terv nem javasol.

Az EU csatlakozás időszakában egyre nagyobb jelentőséget kap a helyi kultúra támogatása, melynek három fontos célterülete van, éspedig:

**-identitás és globalizáció
-érték turizmus****-örökség és regionalitás témakörében**

A világ kulturális kínálata egyre gazdagabb, ugyanakkor fennáll annak a veszélye, hogy a globalizálódó folyamatok háttérbe szorítják, esetenként felszámolja a kisépék, vagy kistérségek, régiók sajátos egyedi kulturális örökségét, vagy annak egy részét. A globalizáció nem jár törényszerűen és kivédhetetlenül együtt adott térségek, régiók vagy nemzetek identitásának elvesztéséhez. Éppen ellenkezőleg esélyt kínál az egyedi, a hagyományos értékek korábbiaknál szélesebb körben való megismerésére.

A településben ezért helyi értékvédelmi terület kijelölését javasoljuk.

Több népi lakóház helyi védelmet javasoljuk. Tájház kialakítása is segít az értékek megőrzésében.

Az örökség védelem hatásai az alábbiak szerint foglalhato össze:

- A szellemi kulturális örökség, valamint a helyi hagyományok, mely az évszázadok során felhalmozódott, valamint a jelenkor lakosságának az építészeti környezethez való viszonya harmonikusává válik.

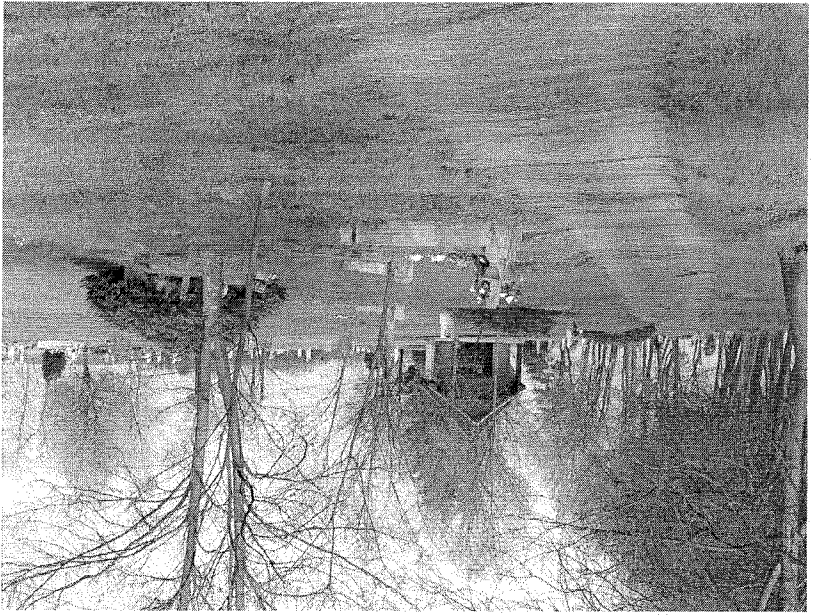
- A település a szerves, fenntartható fejlődés útjára lép

- Lokális, civil társadalmi csoportok szerveződnek, akik a szakmapolitikát képviselik
- A hely szelleme és a helyi kis közösségek biztosítják a család, mint legkisebb közösség biztonságát, s így a társadalom számára is megfelelő alapok képződnek
- A szellemi örökség megővése nagyobb hangsúlyt kap.
- Az épített örökség pusztulásának gyakori oka a funkcióvesztés, vagy a nem megfelelő új funkció választása.
- Az anyagi és tárgyi kultúra vonatkozásában néhány esetben az eredeti, vagy az eredetihez hasonló funkció helyre állítása is megoldhatóvá válik
- A népi lakóházak üdülő funkciója szinte az egyedüli megmentési lehetősége a népi lakóházaknak, a legsikeresebb helyre állítások is e téren születtek.
- A hagyományörzés nem minden esetben kell, hogy jelentse a lemerített konzerválást sem a műemlékileg védett, sem a helyileg védett objektumok esetén.
- A helyi értékvédelmi rendelet által a hagyományok megőrzése hosszútávon biztosíthatóvá válik.
- **A területi védelem** vonatkozhat a település szerkezetére, az utcaképre, az építészeti karakter védelemre (beépítési módok, ritmusok stb.) Ld. Helyi Önkormányzati védelem.)
- **Egyedi védelem** esetén érték hordozó és érték közvetítő lehet az épület homlokzat, épület részletek, de a tömeg arány, kerítés, vagy kerítés részlet, anyag használat stb.

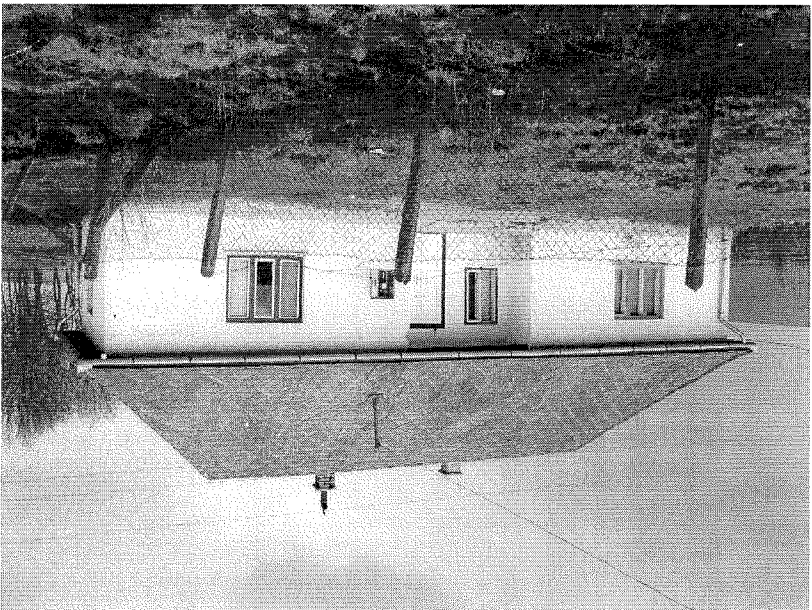
KÉPEK

SZÁSZFÁRÓL

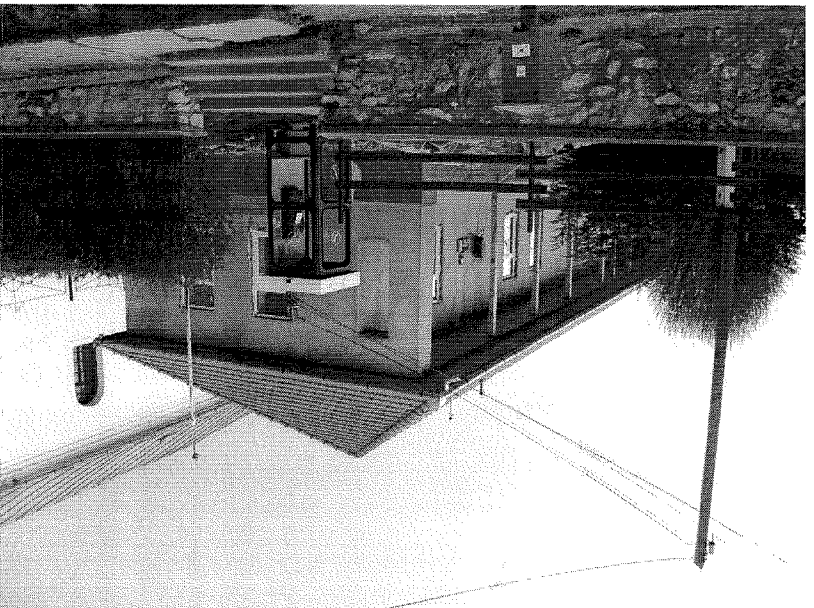
3. kép

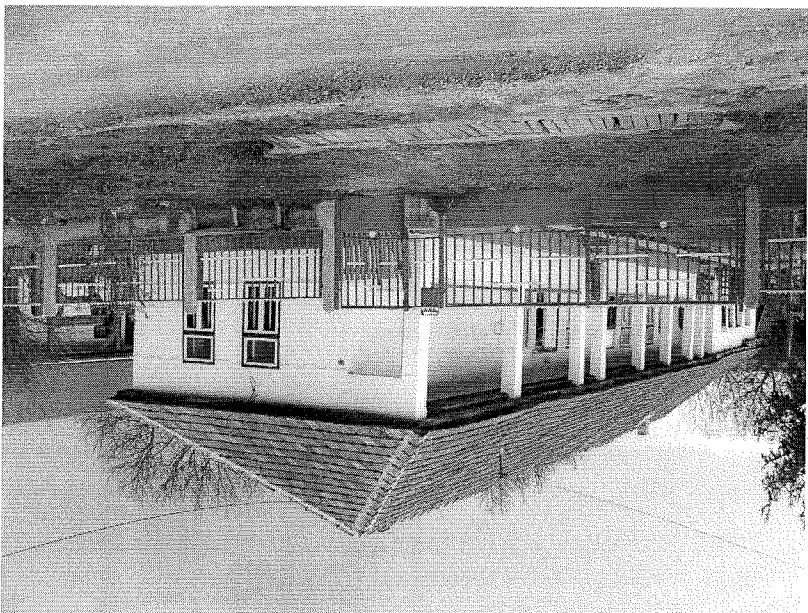
2. kép

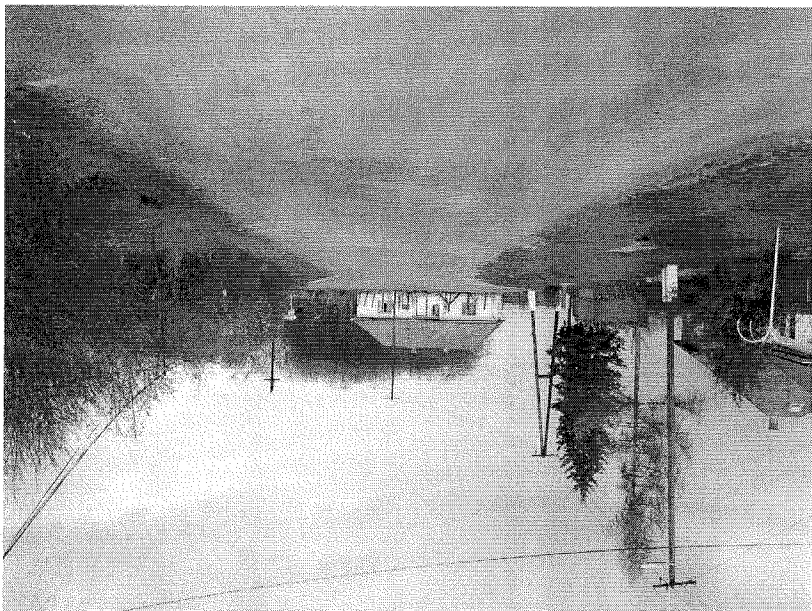
1. kép

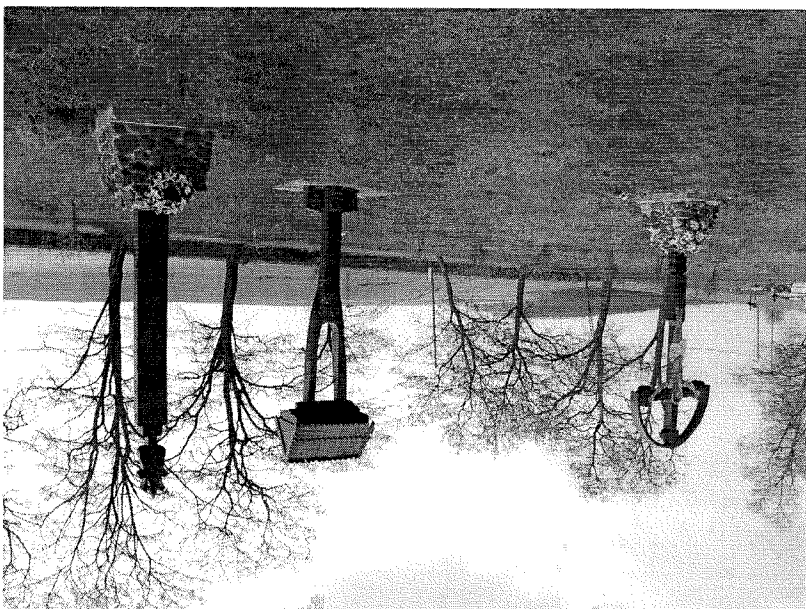
6. kép

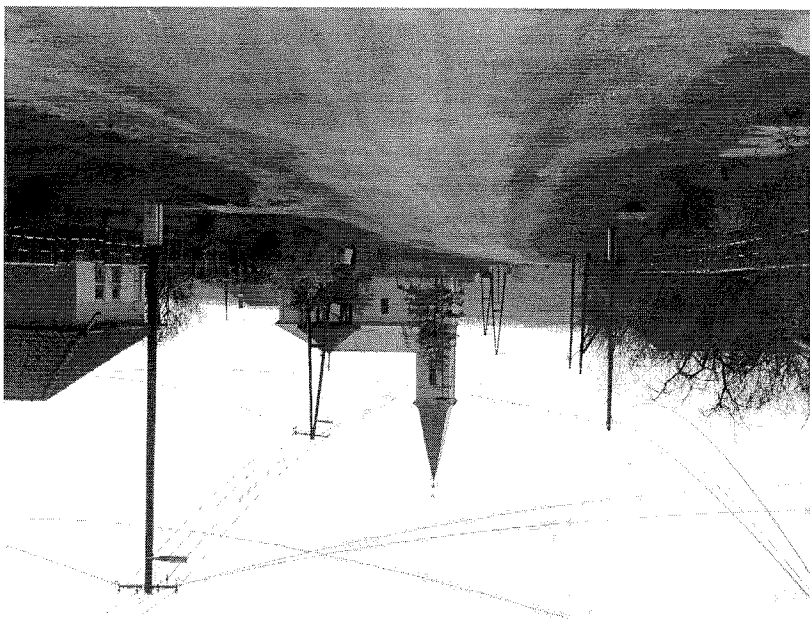
5. kép

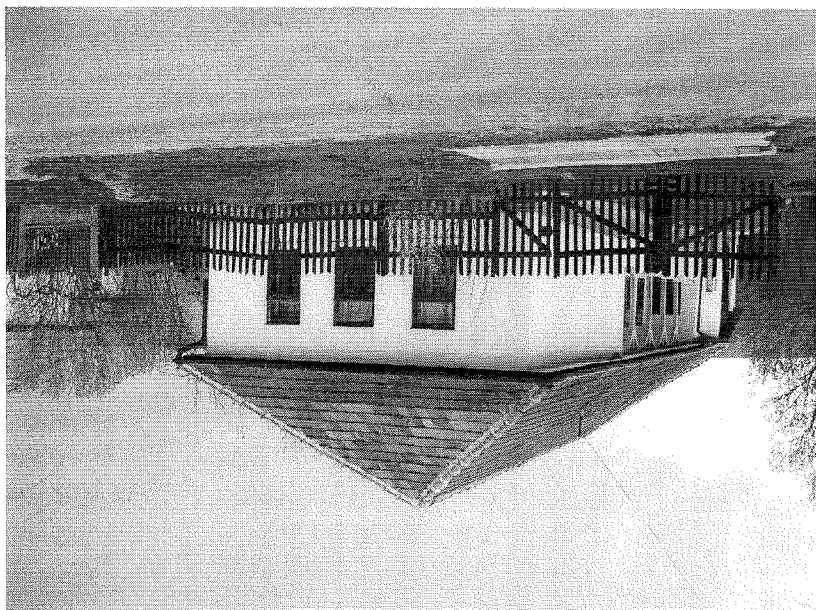
4. kép

9. kép

8. kép

7. kép

